

MAGYAR KÖZTÁRSASÁG KORMÁNYA

**T/12642. számú
törvényjavaslat**

egyes szociális tárgyú törvények módosításáról

**Előadó: Dr. Göncz Kinga
ifjúsági, családügyi, szociális és
esélyegyenlőségi
miniszter**

Budapest, 2004. november

Törvényjavaslat
egyes szociális tárgyú törvények módosításáról

I.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény módosítása

1. §

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 4. §-a (1) bekezdése a következő g) ponttal egészül ki, egyidejűleg a bekezdés h) pontjának helyébe a következő rendelkezés lép:

[E törvény alkalmazásában]

„g) *szociális szolgáltató*: az a személy vagy szervezet, amely kizárólag a 60-65/E. §-ban meghatározott szociális alapszolgáltatásokat nyújtja. Ha jogszabály másként nem rendelkezik, a szociális szolgáltatókra a szociális intézményekre vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni;

h) *szociális intézmény*: az e törvényben meghatározott nappali, illetve bentlakásos ellátást nyújtó szervezet;”

2. §

Az Szt. III. címe a következő 4/A. §-sal és az azt megelőző alcímmel egészül ki:

„A szociális igazgatás szervei

4/A. § (1) Az e törvényben meghatározott szociális feladat- és hatásköröket

- a) a helyi önkormányzat képviselő-testülete,
- b) a települési önkormányzat polgármestere,
- c) a települési önkormányzat jegyzője (a továbbiakban: jegyző),
- d) a megyei, fővárosi szociális és gyámhivatal (a továbbiakban: megyei szociális és gyámhivatal)

gyakorolja (a továbbiakban az *a*)-*d*) pontokban foglaltak együtt: szociális hatáskört gyakorló szerv).

(2) A jegyző

a) első fokon dönt a hatáskörébe utalt hatósági ügyekben,
b) ellátja e törvényben és külön jogszabályokban meghatározott egyéb feladatokat.

(3) A megyei szociális és gyámhivatal

a) első fokon dönt a hatáskörébe utalt hatósági ügyekben,
b) ellátja az illetékességi területéhez tartozó települési jegyző szakmai irányítását, felettes szervként jár el a (2) bekezdés *a*) pontja szerinti hatósági ügyekben,
c) ellátja e törvényben és külön jogszabályokban meghatározott egyéb feladatokat.

(4) A megyei szociális és gyámhivatal a megyei, fővárosi közigazgatási hivatal szociális feladat- és hatáskörrel rendelkező ágazati szakigazgatási szerve.

(5) A szociális ágazatért felelős miniszter végzi a megyei szociális és gyámhivatal szakmai irányítását, és – ha jogszabály kivételt nem tesz – felettes szervként jár el a megyei szociális és gyámhivatal hatósági ügyeiben.”

3. §

Az Szt. 10. §-a (1) bekezdésének második mondata helyébe a következő rendelkezés lép:

„Ha jogszabály másként nem rendelkezik, a települési önkormányzat képviselő-testülete a hatáskörébe tartozó pénzbeli és természetbeni ellátásoknál a nyilatkozat és az igazolás tartalmának, illetve benyújtásának részletes szabályait rendeletben szabályozza.”

4. §

Az Szt. 25. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Szociális rászorultság esetén a jogosult számára
a) a települési önkormányzat jegyzője az e törvényben meghatározott feltételek szerint
aa) időskorúak járadékát,

ab) rendszeres szociális segélyt,
ac) a 41. § (1) bekezdésében és a 43/A. § (1) bekezdésében foglalt ápolási díjat;
b) a települési önkormányzat képviselő-testülete az e törvényben, illetve az önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek szerint
ba) a 38. § (1) bekezdésében foglalt lakásfenntartási támogatást,
bb) a 43/B. § (1) bekezdésében foglalt ápolási díjat,
bc) átmeneti segélyt,
bd) temetési segélyt
állapít meg (a továbbiakban együtt: szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások).”

5. §

Az Szt. 26. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„26. § A települési önkormányzat képviselő-testülete a hatáskörébe tartozó pénzbeli ellátásokat kiegészítheti, és a szociálisan rászorultak részére – a rendeletében meghatározott módon és feltételek szerint – más pénzbeli támogatásokat is megállapíthat.”

6. §

(1) Az Szt. 32. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Ha e törvény másként nem rendelkezik, a szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások iránti kérelmet
a) a jegyző hatáskörébe tartozó ellátás esetén a kérelmező lakóhelye szerint illetékes települési önkormányzat polgármesteri hivatalánál,
b) a települési önkormányzat képviselő-testületének hatáskörébe tartozó ellátás esetén az önkormányzat rendeletében meghatározott önkormányzati szervnél
kell előterjeszteni.”

(2) Az Szt. 32. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Ha e törvény másként nem rendelkezik, a települési önkormányzat képviselő-testülete rendeletben szabályozza a hatáskörébe tartozó pénzbeli ellátások megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint ellenőrzésének szabályait.”

7. §

Az Szt. 32/B. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás. A települési önkormányzat jegyzője időskorúak járadékában részesíti azt

a) a 62. életévét, illetőleg a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött személyt, akinek saját és vele együtt lakó házastársa, élettársa jövedelme alapján számított egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 80%-át,

b) az egyedülálló, 62. életévét, illetőleg a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött, de 75 évesnél fiatalabb személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 95%-át,

c) az egyedülálló, 75. életévét betöltött személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130%-át.”

8. §

Az Szt. 32/C. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az időskorúak járadékának havi összege

a) jövedelemmel nem rendelkező

aa) 32/B. § (1) bekezdésének *a)* pontja szerinti jogosult esetén az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 80%-a,

ab) 32/B. § (1) bekezdésének *b)* pontja szerinti jogosult esetén az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 95%-a,

ac) 32/B. § (1) bekezdésének *c)* pontja szerinti jogosult esetén az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130%-a;

b) jövedelemmel rendelkező jogosult esetén az *a)* pont szerinti összegnek és a jogosult havi jövedelmének a különbözete.”

9. §

Az Szt. 37/A. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„37/A. § (1) A rendszeres szociális segély a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező, hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek részére nyújtott támogatás. A települési önkormányzat, 2006. január 1-jétől a települési önkormányzat jegyzője rendszeres szociális segélyt állapít meg annak az aktív korú személynek, aki

a) egészségkárosodott, vagy

b) nem foglalkoztatott, feltéve, hogy megélhetése más módon nem biztosított. A *b)* pont szerinti személy esetében a rendszeres szociális segély megállapításának feltétele, hogy vállalja a beilleszkedését segítő programban való részvételt.

(2) Az (1) bekezdés *a)* pontja alkalmazásában egészségkárosodott személynek minősül az, aki

- a)* munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, vagy
- b)* vakok személyi járadékában részesül, vagy
- c)* fogyatékosági támogatásban részesül.

(3) Az (1) bekezdés *b)* pontja alkalmazásában nem foglalkoztatott személynek minősül az, akinek esetében

a) a munkanélküli járadék, illetőleg a jövedelempótló támogatás folyósítási időtartama lejárt, és álláskeresést ösztönző juttatásban nem részesül, vagy

b) a munkanélküli járadék folyósítását keresőtevékenység folytatása miatt a folyósítási idő lejártát megelőzően szüntették meg, és a keresőtevékenységet követően az Ft. alapján munkanélküli járadékra nem szerez jogosultságot, vagy

c) a rendszeres szociális segély iránti kérelem benyújtását megelőző két évben a megyei, fővárosi munkaügyi központtal (a továbbiakban: munkaügyi központ), illetőleg annak kirendeltségével, vagy a lakó-, tartózkodási hely szerint illetékes települési önkormányzat által kijelölt szervvel (a továbbiakban: együttműködésre kijelölt szerv) legalább egy év időtartamig együttműködött, vagy

d) az ápolási díj, a gyermekgondozási segély, a gyermeknevelési támogatás, a rendszeres szociális járadék, a bányász dolgozók egészségkárosodási járadéka, az átmeneti járadék, a rokkantsági nyugdíj, a baleseti rokkantsági nyugdíj folyósítása megszűnt, és közvetlenül a kérelem benyújtását megelőzően a munkaügyi központtal, illetve annak kirendeltségével, vagy az együttműködésre kijelölt szervvel legalább három hónapig együttműködött,

és keresőtevékenységet nem folytat, ide nem értve a települési önkormányzat által szervezett foglalkoztatást és az alkalmi munkavállalói könyvvel végzett munkát.

(4) Az (1) bekezdés alkalmazásában akkor nem biztosított a megélhetése

a) az (1) bekezdés *a)* pontjában megjelölt személynek, ha havi jövedelme, valamint családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 80%-át,

b) az (1) bekezdés *b)* pontjában megjelölt személynek, ha havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 70%-át, valamint családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 80%-át

és vagyona sem neki, sem családjának nincs.

(5) A (3) bekezdés *c)* és *d)* pontja szerinti együttműködés időtartamának számításánál a munkaügyi központ, illetve az együttműködésre kijelölt szerv által felajánlott és a nem foglalkoztatott személy által elvállalt munka időtartamát figyelmen kívül kell hagyni.

(6) A családi jövedelemszámításnál a rendszeres szociális segélyt igénylő részére a kérelem benyújtását megelőzően folyósított rendszeres pénzellátás összegét figyelmen kívül kell hagyni.

(7) A rendszeres szociális segélyre való jogosultság

a) a (3) bekezdés *a)* pontjában foglalt esetben a munkanélküliek jövedelem pótló támogatása, illetőleg az Ft. alapján folyósított munkanélküli járadék, vagy álláskeresést ösztönző juttatás időtartamának kimerítésétől,

b) a (3) bekezdés *b)* pontjában foglalt esetben a kereső tevékenység megszűnésétől,

c) a (3) bekezdés *d)* pontja szerinti rendszeres pénzellátás folyósításának megszűnésétől

számított tizenkettő hónapon belül benyújtott kérelem alapján állapítható meg.”

10. §

Az Szt. 37/B. §-a (1) bekezdésének *aa)* alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Nem állapítható meg rendszeres szociális segély, illetőleg a megállapított ellátást meg kell szüntetni annak a személynek, aki]

„*aa)* egyéb rendszeres pénzellátásban részesül [4. § (1) bek. *i)* pont], kivéve, ha annak összege nem éri el az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 80%-át egészségkárosodott személy esetében, 70%-át pedig nem foglalkoztatott személy esetében, ”

11. §

Az Szt. 37/D. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„37/D. § (1) A nem foglalkoztatott személy a rendszeres szociális segély folyósításának feltételeként együttműködésre köteles, amelynek keretében

a) az együttműködésre kijelölt szervnél nyilvántartásba veteti magát, és

- b) a beilleszkedését segítő programról írásban megállapodik az együttműködésre kijelölt szervvel, továbbá
- c) teljesíti a beilleszkedését segítő programban foglaltakat.

(2) A települési önkormányzat az általa fenntartott intézmény vagy más szerv útján gondoskodik az (1) bekezdés szerinti együttműködés intézményi feltételeiről.

(3) A beilleszkedést segítő program a rendszeres szociális segélyben részesülő személy szociális helyzetéhez és mentális állapotához igazodva a következőkre terjedhet ki:

- a) az együttműködésre kijelölt szervvel való kapcsolattartásra,
- b) a nem foglalkoztatott személy számára előírt egyéni képességeket fejlesztő vagy az életmódot formáló foglalkozáson, tanácsadáson, illetőleg a munkavégzésre történő felkészülési programban való részvételre,
- c) a felajánlott és számára – a 37/H. § (6) bekezdése szerint – megfelelő munkalehetőség elfogadására,
- d) a munkaügyi központnál munkanélküliként történő nyilvántartásba vételre és az elhelyezkedés érdekében a munkaügyi központtal való együttműködésre.

(4) Az (1) bekezdés a) pontja szerinti nyilvántartás a 18. §-ban foglaltakon túl a nem foglalkoztatott személy iskolai végzettségét és szakképzettségét tartalmazza.

(5) A települési önkormányzat rendeletben szabályozza az együttműködés eljárási szabályait, továbbá a beilleszkedést segítő programok típusait és az együttműködési kötelezettség megszegésének eseteit.”

12. §

(1) Az Szt. 37/E. §-a (1) bekezdésének a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A rendszeres szociális segély havi összege]

„a) jövedelemmel nem rendelkező egészségkárosodott jogosult esetén az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 80%-a, nem foglalkoztatott személy esetén 70%-a;”

(2) Az Szt. 37/E. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A tárgyhóra járó rendszeres szociális segély összegét a segély szüneteltetésének időtartamára jutó, valamint az alkalmi munkavállalási napokra jutó segély összegével csökkenteni kell.”

13. §

Az Szt. 37/F. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„37/F. § A települési önkormányzat, 2006. január 1-jétől a települési önkormányzat jegyzője a rendszeres szociális segélyre való jogosultságot évente felülvizsgálja. Ha a segélyre való jogosultság feltételeinek felülvizsgálata nyomán megállapítást nyer, hogy a feltételek továbbra is fennállnak, a települési önkormányzat, 2006. január 1-jétől a települési önkormányzat jegyzője a segélyt tovább folyósítja. A nem foglalkoztatott személy részére a segély akkor folyósítható tovább, ha – az általános jogosultsági feltételek fennállása mellett – a 37/D. §-ban foglaltaknak megfelelően a települési önkormányzat által kijelölt szervvel együttműködött.”

14. §

(1) Az Szt. 37/G. §-ának (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) A hajléktalan nem foglalkoztatott személynek a 37/D. §-ban előírt együttműködési kötelezettsége azzal a lakó- vagy tartózkodási helye szerinti települési önkormányzat által kijelölt szervvel áll fenn, amelynek határozata, 2006. január 1-jétől amely jegyzőjének határozata alapján a főjegyző a rendszeres szociális segélyt folyósítja. Amennyiben a rendszeres szociális segélyt a (7) bekezdés szerint a fővárosi önkormányzat, 2006. január 1-jétől a fővárosi főjegyző állapította meg, a hajléktalan nem foglalkoztatott személy együttműködési kötelezettsége a fővárosi önkormányzat által kijelölt szervvel áll fenn.”

(2) Az Szt. 37/G. §-ának (7) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(7) A fővárosban a hajléktalanok rendszeres szociális segélyezése a fővárosi önkormányzat, 2006. január 1-jétől a fővárosi főjegyző feladata.”

15. §

Az Szt. a következő 37/H. §-sal egészül ki:

„37/H. § (1) A települési önkormányzat a nem foglalkoztatott személyek munkaerő-piaci helyzetének javítása érdekében foglalkoztatást szervez. A foglalkoztatási kötelezettség közmunka, közhasznú munka vagy közcélú munka (a továbbiakban együtt: az önkormányzat által szervezett foglalkoztatás) biztosításával teljesíthető. Az önkormányzat által szervezett foglalkoztatás időtartama legalább harminc munkanap, kivéve, ha a nem foglalkoztatott személyt alkalmi munkavállalói könyvvel foglalkoztatják. Az alkalmi munkavállalói könyvvel közcélú munka keretében történő foglalkoztatásra abban az esetben kerülhet sor, ha a foglalkoztatás első napjától számított hat hónapon belül a foglalkoztatás együttes időtartama eléri a harminc munkanapot. A foglalkoztatás megszervezését az önkormányzat másik önkormányzattal létrehozott társulás vagy más szerv útján is végezheti.

(2) Az (1) bekezdés alkalmazásában közcélú munka alatt az olyan közmunkának vagy közhasznú munkának nem minősülő állami vagy helyi önkormányzati feladat ellátását kell érteni, amelynek teljesítéséről – jogszabály alapján – a települési önkormányzat gondoskodik.

(3) A nem foglalkoztatott személy által egybefüggően végzett közcélú munka időtartama a 12 hónapot nem haladhatja meg. A nem foglalkoztatott személy ezen foglalkoztatásának megszűnését követő 12 hónapon belül – egyéb feltételek fennállása esetén – ismételten akkor foglalkoztatható közcélú munka keretében, ha a személy nem jogosult munkanélküli járadékra.

(4) A közcélú munkára való felkészítés érdekében az önkormányzat betanítást szervezhet, amelynek időtartama nem haladhatja meg a foglalkoztatási napok számának 20%-át, és nem lehet több, mint 40 munkanap. A betanítás időtartama közcélú munkavégzésnek minősül.

(5) Közcélú munka keretében foglalkoztatható

- a) a rendszeres szociális segélyre jogosult,
- b) a 37/A. § (3) bekezdésének c)-d) pontjában foglaltak szerint együttműködő,
- c) a rendszeres szociális segélyre a munkanélküli járadékra való jogosultsága miatt már nem jogosult

nem foglalkoztatott személy.

(6) A nem foglalkoztatott személy akkor köteles a felajánlott munkát elfogadni, ha

- a) a munka a szakképzettségének, iskolai végzettségének, vagy annál eggyel alacsonyabb szintű végzettségnek, vagy az általa utoljára legalább hat

hónapig betöltött munkakör képzettségi szintjének, valamint az Flt. 25. §-a (2) bekezdésének *b)* és *d)* pontjának megfelel, és

b) a várható havi kereset eléri a mindenkori kötelező legkisebb munkabér összegét,

c) a részmunkaidős foglalkoztatás esetén a munkahely és a lakóhely közötti naponta történő oda- és visszautazás ideje az Flt. 25. §-a (2) bekezdésének *d)* pontjában meghatározott időtartam felét nem haladja meg és várható havi keresete legalább a mindenkori kötelező legkisebb munkabér összegének időarányos részét eléri.”

16. §

(1) Az Szt. 41. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Ápolási díjra jogosult – a jegyes kivételével – a hozzátartozó [Ptk. 685. § *b)* pontja], ha állandó és tartós gondozásra szoruló

a) súlyosan fogyatékos, vagy

b) tartósan beteg 18 év alatti

személy gondozását, ápolását végzi.”

(2) Az Szt. 41. §-a a következő (2) bekezdéssel egészül ki:

„(2) Az ápolási díjat – a 43/B. § (1) bekezdésében foglaltak kivételével – az ápolást végző személy lakóhelye szerint illetékes települési önkormányzat, 2006. január 1-jétől annak jegyzője állapítja meg.”

(3) Az Szt. 41. §-a (3) bekezdésének *b)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„*b)* tartósan beteg az a személy, aki előreláthatólag három hónapnál hosszabb időtartamban állandó ápolást, gondozást igényel.”

17. §

Az Szt. 43. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„43. § (1) Az ápolási díj megállapítása iránti kérelemhez csatolni kell a háziorvos

a) igazolását arról, hogy az ápol

aa) súlyosan fogyatékos, vagy

ab) tartósan beteg,

b) arra vonatkozó szakvéleményét, hogy az ápol

állandó és tartós gondozásra szorul.

(2) A házi orvos az (1) bekezdés *a*) pontjában foglalt igazolást
a) az Országos Orvosszakértői Intézet orvosi bizottságának szakvéleménye,
vagy
b) a megyei gyermek-szakfőorvos igazolása, vagy
c) a fekvőbeteg-szakellátást nyújtó intézmény vagy területileg illetékes
szakrendelő intézet szakorvosa által kiadott zárójelentés, igazolás
alapján állítja ki.

(3) A házi orvos az (1) bekezdés *aa*) pontjában foglalt igazolást a Tanulási
Képességet Vizsgáló Szakértő Bizottság szakvéleménye alapján is kiállíthatja.

(4) Az ápolási díjat kérelmező személy, illetve az ápolási díjat megállapító
szerv

a) az (1) bekezdés *a*) pontjában foglalt igazolás felülvizsgálatát az Állami
Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat területileg illetékes városi
intézetének tisztiorvosa által kijelölt, az ápolást indokoló diagnózis szerinti
szakorvostól vagy szervtől,

b) az (1) bekezdés *b*) pontjában foglalt szakvélemény felülvizsgálatát az
ápolat személy tartózkodási helye szerint illetékes megyei, fővárosi szociális
módszertani intézménytől
kérheti.”

18. §

Az Szt. a következő 43/A-43/B. §-sal egészül ki:

„43/A. § (1) A települési önkormányzat, 2006. január 1-jétől a települési
önkormányzat jegyzője a fokozott ápolást igénylő súlyosan fogyatékos személy
gondozását, ápolását végző személy kérelmére a 44. § (1) bekezdésének *b*)
pontjában foglalt összegű ápolási díjat állapít meg.

(2) Az (1) bekezdés alkalmazása során fokozott ápolást igénylő az a
személy, aki mások személyes segítsége nélkül önállóan nem képes

a) étkezni, vagy

b) tisztálkodni, vagy

c) öltözködni, vagy

d) illemhelyet használni, vagy

e) lakáson belül – segédeszköz igénybevételével sem – közlekedni,
feltéve, hogy esetében az *a*)-*e*) pontokban foglaltak közül legalább három
egyidejűleg fennáll.

(3) A települési önkormányzat, 2006. január 1-jétől a települési önkormányzat jegyzője a (2) bekezdésben foglalt feltételek fennállásáról az ápolts személy tartózkodási helye szerint illetékes megyei, fővárosi szociális módszertani intézmény szakvéleménye alapján dönt.

43/B. § (1) A települési önkormányzat képviselő-testülete – az önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek fennállása esetén – ápolási díjat állapíthat meg annak a hozzátartozónak, aki 18. életévét betöltött tartósan beteg személy ápolását, gondozását végzi. A jogosultság megállapítása szempontjából figyelembe vehető egy főre számított havi családi jövedelemhatárt úgy kell szabályozni, hogy az önkormányzat rendelete az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegénél, egyedülálló esetén annak 150%-ánál alacsonyabb jövedelmi jogosultsági feltételt nem írhat elő.

(2) Az (1) bekezdésben, valamint a 43/A. § (1) bekezdésében foglalt ápolási díj megállapítása során a 41-43. §-okban foglaltakat megfelelően alkalmazni kell.”

19. §

(1) Az Szt. 44. §-ának (1)-(2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az ápolási díj havi összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének

a) a 41. § (1) bekezdésében foglalt esetben 100%-a,

b) a 43/A. § (1) bekezdésében foglalt esetben 130%-a,

c) a 43/B. § (1) bekezdésében foglalt esetben legalább 80%-a.

(2) Az ápolási díj havi összege a más rendszeres pénzellátásban részesülő jogosult esetén az (1) bekezdés szerinti összegnek és a jogosult részére folyósított más rendszeres pénzellátás havi összegének a különbözete. Ha a különbözet az ezer forintot nem éri el, a jogosult részére ezer forint összegű ápolási díjat kell megállapítani.”

(2) Az Szt. 44. §-ának (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Az ápolási díjra való jogosultság feltételeit a jogosultságot megállapító szerv két évente legalább egyszer felülvizsgálja.”

20. §

Az Szt. a következő 50/A. §-sal egészül ki:

„50/A. § (1) Az Országos Egészségbiztosítási Pénztár (a továbbiakban: OEP) a közgyógyellátásra jogosult személy jogosultságáról hatósági nyilvántartást vezet.

(2) A nyilvántartás tartalmazza a jogosult

- a) személyes azonosító adatait (név, születési név, anyja neve, születési hely, születési idő, lakóhely, tartózkodási hely),
- b) társadalombiztosítási azonosító jelét,
- c) a közgyógyellátásra való jogosultság kezdő és befejező időpontját,
- d) a közgyógyellátásra való jogosultság megállapításáról döntést hozó szerv megnevezését és határozatának számát.

(3) A nyilvántartás adatainak megismerésére a jogosultság vizsgálata céljából a gyógyszerértár jogosult. A gyógyszerértár a közgyógyellátás keretében történő gyógyszerkiadást megelőzően ellenőrzi, hogy az igazolványon feltüntetett személy szerepel-e a hatósági nyilvántartásban.

(4) Az OEP a tárolt adatokat a közgyógyellátásra való jogosultság megszűnését követő 5 év elteltével törli a nyilvántartásból.”

21. §

(1) Az Szt. 55. §-a (1) bekezdésének felvezető mondata helyébe a következő rendelkezés lép:

„Az adósságkezelési szolgáltatás a szociálisan rászorult személyek részére nyújtott, lakhatást segítő ellátás. A települési önkormányzat adósságkezelési szolgáltatásban részesítheti azt a családot vagy személyt”

(2) Az Szt. 55. §-a (2) bekezdésének felvezető mondata és *a)-b)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„Az (1) bekezdés alkalmazása során adósságnak minősül a lakhatási költségek körébe tartozó

a) közüzemi díjtartozás (vezetékes gáz-, áram-, távhőszolgáltatási, víz- és csatornahasználati, szemétszállítási, több lakást tartalmazó lakóépületeknél, háztömböknél központi fűtési díjtartozás),

b) közösköltség-hátralék.”

(3) Az Szt. 55. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Az (1) bekezdés *c)* pontjában említett összeghatárt úgy kell szabályozni, hogy az önkormányzat rendelete az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 150%-ánál, egyedül élő esetén annak 200%-ánál alacsonyabb jövedelmet jogosultsági feltételként nem írhat elő.”

(4) Az Szt. 55. §-ának (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) Az adósságkezelési szolgáltatás időtartama – a (6) bekezdés szerinti eset kivételével – legfeljebb tizennyolc hónap, amely indokolt esetben egy alkalommal hat hónappal meghosszabbítható.”

(5) Az Szt. 55. §-a a következő (6)-(8) bekezdéssel egészül ki, egyidejűleg a jelenlegi (6)-(7) bekezdés jelölése (9)-(10) bekezdésre módosul:

„(6) Ha a (2) bekezdés *d)* pontja szerinti adósság az (5) bekezdés szerinti időtartam alatt nem kezelhető, az adósságkezelési szolgáltatás időtartama legalább huszonnégy, de legfeljebb hatvan hónap, amennyiben

a) az adósság összege meghaladja a kettőszázezer forintot,

b) a tartozás meghaladja a hitellel terhelt ingatlan forgalmi értékének 50%-át, és

c) az adós hozzájárul az adósságkezelés időtartamára a támogatás összegét biztosító jelzálogjognak ingatlanára történő bejegyzéséhez, valamint ahhoz, hogy ingatlanát az adósságkezelési szolgáltatás időtartama alatt csak az önkormányzat hozzájárulásával idegenítheti el.

(7) A jelzálogjog bejegyzésének és az elidegenítési tilalom ténye feljegyzésének kezdeményezéséről az adósságkezelési szolgáltatásra való jogosultságot megállapító határozat rendelkezik. A határozat egy példányát az ingatlan fekvése szerint illetékes földhivatalhoz meg kell küldeni. A földhivatal a jelzálogjogot és az elidegenítési tilalmat az önkormányzat javára az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzzi, illetőleg feljegyzi.

(8) A (7) bekezdésnek az elidegenítési tilalom feljegyzésével összefüggő rendelkezéseit az 1988. december 31-ét megelőzően hatályban volt jogszabályok alapján megkötött egyes lakáscélú hitelszerződésből eredő hátralékok törlesztési kötelezettségének külön jogszabály szerinti felfüggesztésével kapcsolatos eljárás során is megfelelően alkalmazni kell.”

(1) Az Szt. 55/A. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az adósságcsökkentési támogatás mértéke nem haladhatja meg az adósságkezelés körébe bevont adósság 75%-át, és összege legfeljebb kettőszázezer forint, az 55. § (6) bekezdése szerinti esetben legfeljebb négyszázezer forint lehet. A támogatás – az 55. § (6) bekezdése kivételével – egy összegben vagy havi részletekben nyújtható az adós vállalásától függően.”

(2) Az Szt. 55/A. §-a a következő (5) bekezdéssel egészül ki:

„(5) Az önkormányzat a lakhatást veszélyeztető mértékű adósság felhalmozódásának elkerülése céljából a követelés jogosultjával megállapodást köthet, melynek keretében – az adós írásbeli beleegyezése esetén – a követelés jogosultja az adós lakóhelye szerint illetékes település jegyzőjét félévente tájékoztatja a legalább három havi tartozást felhalmozó adósokról.”

23. §

(1) Az Szt. 55/B. §-a (1) bekezdésének *b)-c)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Az adósságcsökkentési támogatás tovább nem folyósítható, és a kifizetett összeget vissza kell téríteni, ha a jogosult]

„*b)* az általa vállalt adósságtörlesztés három havi részletét nem teljesíti, illetőleg

c) az adósságkezelési szolgáltatás igénybevételének időtartama alatt a lakásfenntartási kiadásokkal kapcsolatos fizetési kötelezettségének három hónapig nem tesz eleget.”

(2) Az Szt. 55/B. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) Azon család vagy személy, aki adósságkezelési szolgáltatásban részesült és az adott adósságtípus teljes összege kiegyenlítésre került a szolgáltató felé, ugyanazon adósságtípusra vonatkozóan adósságkezelési szolgáltatásban a kiegyenlítést követő 12 hónapon belül ismételten nem részesülhet. Az adósság típusai a következők:

- a)* vezetékes gázdíjtartozás,
- b)* áramdíjtartozás,
- c)* távhőszolgáltatási díjtartozás,
- d)* víz- és csatornahasználati díjtartozás,

- e) szemétszállítási díjtartozás,
- f) központi fűtési díjtartozás,
- g) közösköltség-hátralék,
- h) lakbérhátralék,
- i) hitelintézettel kötött lakáscélú kölcsönszerződésből fennálló hátralék.”

24. §

(1) Az Szt. 55/C. §-a (1) bekezdésének c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A települési önkormányzat adósságkezelési szolgáltatást akkor nyújthat, ha]

„c) az adósságcsökkentési támogatás és a 38. § (5) bekezdés szerinti lakásfenntartási támogatás nyújtásához saját forrást különít el.”

(2) Azt Szt. 55/C. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Az önkormányzat rendeletében szabályozza az adósságkezelési szolgáltatás részletes szabályait, így különösen a helyben elismerhető lakásnagyságot és minőséget, az 55/B. § (3) bekezdésében meghatározottak közül az adósságkezelési szolgáltatásba bevont adósságtípusok körét és összegük felső határát, az adósságcsökkentési támogatás folyósításának módját, az adósságkezelési szolgáltatásra vonatkozó jövedelmi és vagyoni jogosultsági feltételeket, a hitellel terhelt ingatlan forgalmi értékének megállapítási módját, az eljárási szabályokat, az adósságkezelési tanácsadást végző intézmény által ellátandó feladatokat, az adósságkezelési tanácsadáson való részvétel módját.”

25. §

Az Szt. 57. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

- „(1) Szociális alapszolgáltatások
- a) a falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás,
 - b) a szociális információs szolgáltatás,
 - c) az étkeztetés,
 - d) a házi segítségnyújtás,
 - e) a családsegítés,
 - f) a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
 - g) a közösségi ellátások,

- h) a támogató szolgáltatás,
- i) az utcai szociális munka,
- j) a nappali ellátás.”

26. §

Az Szt. IV. fejezetének II. címe helyébe a következő cím lép:

„II. cím

Alapszolgáltatások”

27. §

(1) Az Szt. 59. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A szociális szolgáltató, illetve intézmény együttműködik az ellátási területén működő szociális, gyermekjóléti-gyermekvédelmi, egészségügyi, oktatási és munkaügyi szolgáltatókkal, intézményekkel, így különösen

- a) az otthonápolási szolgálattal,
- b) a pártfogó felügyelői és jogi segítségnyújtó szolgálattal,
- c) fogyatékos személy ellátása esetén a gyógypedagógiai, nevelési szakszolgálatokkal és a fogyatékos személyek segítő, érdekvédelmi szervezeteivel,
- d) pszichiátriai beteg és szenvedélybeteg esetén a háziorvossal és a kezelőorvossal.”

(2) Az Szt. 59. §-ának (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A szociális alapszolgáltatást nyújtó személy – külön jogszabályban meghatározottak szerint – gondozási tervet készít az egyes ellátottak részére nyújtott szolgáltatások formáiról, rendszerességéről, időtartamáról.”

28. §

(1) Az Szt. a 60. §-át megelőzően a következő alcímmel egészül ki:

„Falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás”

(2) Az Szt. 60. §-ának (2)-(5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A falugondnoki szolgáltatás hatszáz lakosnál kisebb településen működtethető. Amennyiben a falugondnoki szolgálat létesítését követően a település lakosság száma tíz százalékot meg nem haladó mértékben emelkedik hatszáz lakos fölé, a szolgáltatás tovább működtethető.

(3) A tanyagondnoki szolgáltatás legalább hetven és legfeljebb négyszáz lakosság számú – külön jogszabályban meghatározott – külterületi vagy egyéb belterületi lakott helyen működtethető. Amennyiben a helyi sajátosságok alapján a tanyagondnoki szolgáltatás több tanyagondnok közreműködésével valósítható meg, a tanyagondnokok által ellátandó körzetek határait a fenntartó települési önkormányzat rendeletében határozza meg – figyelemmel a lakosság szám korlátra – azzal, hogy új tanyagondnoki szolgáltatás négyszáz lakos fölött szervezhető meg.

(4) A falugondnoki, illetve tanyagondnoki szolgáltatás a fenntartó önkormányzat rendeletében részletesen meghatározott, (1) bekezdés szerinti feladatokat látja el, valamint – az önkormányzat rendeletében meghatározott módon – közreműködhet az étkeztetés biztosításában.

(5) Egy településen – amennyiben a település mind a tanyagondnoki, mind a falugondnoki szolgáltatásra vonatkozó feltételeknek megfelel – vagy falugondnoki, vagy tanyagondnoki szolgáltatás működtethető.”

(3) Az Szt. 60. §-a a következő (6) bekezdéssel egészül ki:

„(6) A társulás keretében megszervezett falugondnoki, illetve tanyagondnoki szolgáltatás csak azon települések tekintetében működtethető, amelyek a (2), illetve a (3) bekezdésben meghatározott feltételeknek megfelelnek.”

29. §

Az Szt. a következő 61. §-sal és az azt megelőző alcímmel egészül ki:

„Szociális információs szolgáltatás

61. § (1) A szociális információs szolgáltatás célja, hogy az e törvényben meghatározott, illetve egyéb, a szociális biztonság megteremtéséhez kapcsolódó ellátásokat és szolgáltatásokat igénylők megfelelő tájékoztatást kapjanak az

ellátások hozzáférhetőségével és az igénybevételükre vonatkozó szabályokkal kapcsolatban.

(2) A szociális információs szolgáltatás keretében részletes tájékoztatást kell nyújtani

a) az e törvényben, illetve a Gyvt-ben meghatározott személyes gondoskodást nyújtó ellátásokkal és szolgáltatásokkal, valamint az egészségügyi ellátással kapcsolatban

aa) a helyben igénybe vehető ellátások és szolgáltatások köréről, feltételeiről és az igénybevétellel kapcsolatos eljárási kérdésekről,

ab) a helyben nem elérhető ellátások, szolgáltatások elérhetőségéről és igénybevételük módjáról;

b) a pénzbeli és természetbeni szociális és gyermekvédelmi ellátásokkal, a családtámogatási ellátásokkal, a társadalombiztosítási és a foglalkoztatáshoz kapcsolódó ellátásokkal, valamint a fogyatékkal összefüggő ellátásokkal kapcsolatban

ba) az ellátás megállapítására hatáskörrel és illetékességgel rendelkező szerv elérhetőségéről,

bb) az ellátások igényléséhez szükséges iratokról;

c) ifjúsági ügyekben.

(3) Ha a tájékoztatást kérő személy által igényelt szociális szolgáltatás helyben nem érhető el, a szociális információs szolgáltatást nyújtó intézkedik az ellátási lehetőségek felkutatása érdekében, valamint segítséget nyújt az ellátást nyújtóval való kapcsolatfelvételben és az ügyintézésben.

(4) A szociális információs szolgáltatás elérhetőségéről és a szolgáltatás keretében biztosított információk köréről a képviselő-testület hivatalos lapjában, illetve a helyben szokásos módon kell tájékoztatást nyújtani.”

30. §

(1) Az Szt. 63. §-ának (1) bekezdése a következő *d)* ponttal egészül ki:

[Házi segítségnyújtás keretében kell gondoskodni]

„*d)* azokról a személyekről, akik a rehabilitációt követően a saját lakókörnyezetükbe történő visszailleszkedés céljából támogatást igényelnek önálló életvitelük fenntartásához.”

(2) Az Szt. 63. §-ának (2)-(3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A házi segítségnyújtás keretében biztosítani kell
a) az alapvető gondozási, ápolási feladatok elvégzését,
b) az önálló életvitel fenntartásában, az ellátott és lakókörnyezete higiéniai körülményeinek megtartásában való közreműködést,
c) a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében, illetve azok elhárításában való segítségnyújtást.

(3) Amennyiben a házi segítségnyújtás során szakápolási feladatok ellátása válik szükségessé, a házi segítségnyújtást végző személy kezdeményezi az otthonápolási szolgálat keretében történő ellátást.”

31. §

Az Szt. 64. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„64. § (1) A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítséget igénylő személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

(2) A családsegítés keretében biztosítani kell
a) a szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást,
b) a családgondozást, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítését,
c) a veszélyeztetettséget és a krízishelyzetet észlelő jelzőrendszer működtetését, ennek keretében a szociális és egészségügyi szolgáltatók, intézmények, az oktatási intézmények, a gyermekjóléti szolgálat, a pártfogó felügyelői és jogi segítségnyújtó szolgálat, valamint a társadalmi szervezetek, egyházak és magánszemélyek részvételének biztosítását a megelőzésben,
d) a humán jellegű civil kezdeményezések elősegítését, közösségfejlesztő, valamint egyéni és csoportos terápiás programok szervezését,
e) a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékkal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtását,
f) a családokon belüli kapcsolaterősítést szolgáló közösségépítő, családterápiás, konfliktuskezelő mediációs programokat és szolgáltatásokat, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatásokat.

(3) A családsegítés keretében végzett tevékenységnek – a szolgáltatást igénybe vevő érdekében, mások személyiségi jogainak sérelme nélkül – a szükséges mértékig ki kell terjednie az igénybe vevő környezetére, különösen családjának tagjaira. Kiskorú személyre a családsegítés akkor terjedhet ki, ha

- a) a kiskorú családtagjának ellátása a családsegítés keretében indult, és
- b) a kiskorú érdekei – a gyermekjóléti szolgáltatás igénybevétele nélkül – e szolgáltatás keretében is megfelelően biztosíthatók.”

32. §

(1) Az Szt. a 65. §-át megelőzően a következő alcímmel egészül ki:

„Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás”

(2) Az Szt. 65. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„65. § (1) A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időskorú vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából nyújtott ellátás.

(2) A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás keretében biztosítani kell

- a) az ellátott személy segélyhívása esetén az ügyeletes gondozónak a helyszínen történő haladéktalan megjelenését,
- b) a segélyhívás okául szolgáló probléma megoldása érdekében szükséges azonnali intézkedések megtételét,
- c) szükség esetén további egészségügyi vagy szociális ellátás kezdeményezését.

(3) A fogyatékos személyek, illetve a pszichiátriai betegek részére nyújtott jelzőrendszeres házi segítségnyújtás ellátója együttműködik a támogató szolgáltatást, illetve a közösségi pszichiátriai ellátást nyújtó szolgáltatóval.”

33. §

(1) Az Szt. a 65/A. §-át megelőzően a következő alcímmel egészül ki:

„Közösségi ellátások”

(2) Az Szt. 65/A. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„65/A. § (1) A közösségi ellátások célja a pszichiátriai vagy a szenvedélybeteg lakókörnyezetben történő gondozása, továbbá gyógyulásuk és rehabilitációjuk elősegítése.

(2) A közösségi ellátások keretében biztosítani kell

a) a lakókörnyezetben történő segítségnyújtást az önálló életvitel fenntartásában,

b) a meglévő képességek megtartását, illetve fejlesztését,

c) a háziorvossal és a kezelőorvossal való kapcsolattartás révén a szolgáltatást igénybe vevő állapotának folyamatos figyelemmel kísérését,

d) a pszicho-szociális rehabilitációt, a szociális és mentális gondozást,

e) az orvosi vagy egyéb terápiás kezelésen, szolgáltatásban való részvétel ösztönzését és figyelemmel kísérését,

f) megkereső programok szervezését az ellátásra szoruló személyek elérése érdekében.”

34. §

(1) Az Szt. a 65/C. §-át megelőzően a következő alcímmel egészül ki:

„Támogató szolgáltatás”

(2) Az Szt. 65/C. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A támogató szolgáltatás célja a fogyatékos személyek lakókörnyezetben történő ellátása, elsősorban a lakáson kívüli közszolgáltatások elérésének segítése, valamint életvitelük önállóságának megőrzése mellett a lakáson belüli speciális segítségnyújtás biztosítása révén.”

35. §

Az Szt. a 65/E. §-át megelőzően a következő alcímmel egészül ki:

„Utcai szociális munka”

36. §

Az Szt. a következő 65/F. §-sal és az azt megelőző alcímmel egészül ki:

„Nappali ellátás

65/F. § (1) A nappali ellátás hajléktalan személyek és elsősorban a saját otthonukban élő,

a) tizennyolcadik életévüket betöltött, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek,

b) tizennyolcadik életévüket betöltött, fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést nem igénylő pszichiátriai betegek, illetve szenvedélybetegek,

c) harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes, vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek

részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére, továbbá igény szerint megszervezi az ellátottak napközbeni étkeztetését.

(2) Rendkívül indokolt esetben nappali ellátás olyan fogyatékos személyek részére is biztosítható, akire nézve szülője vagy más hozzátartozója gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban vagy ápolási díjban részesül.

(3) A fenntartó a 92/B. § (1) bekezdésének c) pontja szerinti szakmai programban meghatározhatja, hogy az intézmény az (1) bekezdésben meghatározottak közül melyik ellátotti csoportokat látja el. Ez a rendelkezés nem érinti a 86. § (2) bekezdésének b)-e) pontja szerinti önkormányzatok ellátási kötelezettségét.”

37. §

Az Szt. 73. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Pszichiátriai betegek, illetve szenvedélybetegek rehabilitációs intézményében azt a 18. életévét betöltött pszichiátriai beteget, illetve 16. életévét betöltött szenvedélybeteget kell ellátni, aki rendszeres vagy akut gyógyintézeti kezelésre nem szorul és utógondozására nincs más mód.”

38. §

Az Szt. 86. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„86. § (1) A települési önkormányzat köteles biztosítani

- a) szociális információs szolgáltatást,
- b) étkeztetést,
- c) házi segítségnyújtást,
- d) állandó lakosainak számától függően a (2) bekezdés szerinti szociális szolgáltatásokat,
- e) az a)-d) pontban nem említett szociális szolgáltatásokhoz – különös tekintettel a családsegítéshez – való hozzáférést.

(2) Az a települési önkormányzat, amelyiknek területén

- a) kétezer főnél több állandó lakos él, családsegítést;
- b) háromezer főnél több állandó lakos él, az a) pont szerinti alapszolgáltatást, valamint nappali ellátást;
- c) tízezer főnél több állandó lakos él, az a)-b) pont szerinti alapszolgáltatásokat, valamint támogató szolgáltatást, jelzőrendszeres házi segítségnyújtást, közösségi ellátásokat és az idősek átmeneti elhelyezését;
- d) harmincezernél több állandó lakos él, az a)-c) pont szerinti szociális szolgáltatásokat és az átmeneti elhelyezési formákat;
- e) ötvenezer főnél több állandó lakos él, az a)-d) pont szerinti szociális szolgáltatásokat és az utcai szociális munkát

köteles biztosítani.

(3) A települési önkormányzatok a (1)-(2) bekezdés szerinti szociális szolgáltatásokat társulás – különösen a külön törvényben meghatározott többcélú kistérségi társulás – útján is biztosíthatják.

(4) A fővárosi kerületi önkormányzat köteles biztosítani az (1) bekezdés és a (2) bekezdés a)-e) pontja szerinti szociális szolgáltatásokat, a 88. § (2) bekezdésében foglaltak figyelembevételével.”

39. §

Az Szt. 88. §-ának (5) bekezdése a következő mondattal egészül ki:

„E rendelkezés tekintetében az egyes egyházak jogi személyiséggel rendelkező szervezeti egységeit egyházanként egy fenntartónak kell tekinteni.”

40. §

Az Szt. 88/A. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A szociális ágazat irányításáért felelős miniszter pályázat útján országos vagy regionális hatáskörrel módszertani feladatokat ellátó szervezetet jelöl ki a szociális szolgáltatást végző szervezetek közül. A kijelölés öt évre szól, amelynek leteltét követően új pályázat kiírására kerül sor. Módszertani feladatok ellátására az a jogi személyiséggel rendelkező, a külön jogszabályban meghatározott szakmai követelményeknek megfelelő szervezet jelölhető ki, amely

a) alaptevékenységeként szociális szolgáltatást nyújt, vagy

b) szociális szolgáltatással összefüggő kutató, fejlesztő vagy képző tevékenységet végez, feltéve, hogy szociális szolgáltatást nyújtó szervezeti háttérrel is rendelkezik.”

41.

(1) Az Szt. 92. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A legalább kétezer lakosú települési önkormányzat, illetve a megyei önkormányzat a településen, illetve a megyében, fővárosban élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében szolgáltatástervezési koncepciót készít. Amennyiben a települések egyes szociális feladataikat társulás keretében látják el, e szolgáltatások tekintetében a szolgáltatástervezési koncepciót a társulás készíti el. A szolgáltatástervezési koncepció tartalmát a helyi önkormányzat, illetve a társulás két évente felülvizsgálja és aktualizálja.”

(2) Az Szt. 92. §-ának (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) A települési önkormányzat által készített koncepciónak illeszkednie kell a társulás és a megyei, fővárosi önkormányzat által készített koncepcióhoz. A társulás által készített koncepciónak illeszkednie kell a megyei, fővárosi önkormányzat által készített koncepcióhoz.”

42. §

Az Szt. IV. fejezete a következő 92/K. §-sal és az azt megelőző VII. címmel egészül ki:

„VII. cím

A szociális szolgáltatások engedélyezése

92/K. § (1) Szociális szolgáltatásokat a 4. § (1) bekezdésének *m*) pontjában meghatározott bármely állami, egyházi és nem állami fenntartó biztosíthat, ha az általa fenntartott szociális szolgáltató, illetve szociális intézmény

a) megfelel az e törvényben és külön jogszabályban meghatározott feltételeknek, és

b) jogerős működési engedéllyel rendelkezik.

(2) A működési engedély kiadásáról a fenntartó kérelme alapján

a) szociális szolgáltató esetén a fenntartó székhelye szerint illetékes, külön jogszabályban kijelölt városi, fővárosi kerületi, illetve külön törvényben meghatározott kistérség székhelye szerinti községi önkormányzat jegyzője (a továbbiakban: városi jegyző),

b) nappali ellátást nyújtó szociális intézmény esetén az intézmény székhelye, illetőleg telephelye szerint illetékes városi jegyző,

c) bentlakásos szociális intézmény esetén az intézmény székhelye, illetőleg telephelye szerint illetékes közigazgatási hivatal, 2005. szeptember 1-jétől a megyei szociális és gyámhivatal

dönt (az *a*)-*c*) pontokban foglalt szervek a továbbiakban együtt: működést engedélyező szerv).

(3) A működést engedélyező szerv ellenőrzi, hogy a szociális szolgáltató, illetve intézmény működése megfelel-e a működési engedélyben és a jogszabályokban foglaltaknak.

(4) A működést engedélyező szerv – külön jogszabályban foglaltak szerint – a működési engedélyt visszavonhatja, és kötelezheti a fenntartót a szociális szolgáltatás abbahagyására, ha működése nem felel meg a jogszabályokban, illetve a működési engedélyben foglaltaknak.

(5) A szociális információs szolgáltatás folytatásához működési engedély nem szükséges, de be kell jelenteni a fenntartó székhelye szerint illetékes városi jegyzőnek.”

43.

Az Szt. 94/G. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Korlátozó intézkedés alkalmazására csak az ellátott pszichés megnyugtatójának megkísérlését követően kerülhet sor. A korlátozó intézkedés, eljárás – a szabad mozgásban történő korlátozás, illetve farmakoterápia, az intézményen belüli elkülönítés, vagy ezen eszközök komplex alkalmazása – nem lehet büntető jellegű, és csak addig tarthat, illetve az adott helyzethez igazodóan csak olyan mértékű és jellegű lehet, amely a veszély elhárításához feltétlenül szükséges.”

44. §

Az Szt. a következő 99/A. §-sal egészül ki:

„99/A. § A nappali ellátást nyújtó és a bentlakásos intézményekben az ellátottak érdekeik közösségben történő képviselésére és közösségi életük megszervezésére – választott képviselőikből – ellátotti önkormányzatot hozhatnak létre, amely ellátja az intézmény szervezeti és működési szabályzatában, illetve házirendjében meghatározott feladatokat. Az ellátotti önkormányzat megalakítása az érdekképviselési fórum működését, és a 99. § (4) bekezdésében meghatározott feladatait nem érinti.”

45. §

Az Szt. 112. §-át megelőző alcím helyébe a következő alcím lép:

„A rehabilitációs intézményekre és a rehabilitációs célú lakóotthonokra vonatkozó külön szabályok”

46. §

Az Szt. 113/B. §-át megelőző alcím helyébe a következő alcím lép:

„A fogyatékos személyek otthonára és ápoló, gondozó célú lakóotthonára vonatkozó külön szabályok”

47. §

Az Szt. 113/D. §-ának (7) bekezdése a következő új c) ponttal egészül ki, egyidejűleg a jelenlegi c) pont jelölése d) pontra változik:

[A szakértői bizottság tagjai a (6) bekezdésben foglaltakon túl]

„c) szenvedélybetegek otthona, lakóotthona esetében a megyei, fővárosi pszichiátriai szakfőorvos, vagy az általa javasolt és a megyei, fővárosi önkormányzat által kijelölt, szenvedélybetegek ellátásában elismert szakorvos;”

48. §

Az Szt. a következő 115/A. §-sal egészül ki:

„115/A. § Térítésmentesen kell biztosítani

- a) a falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatást,
- b) a szociális információs szolgáltatást,
- c) a családsegítést,
- d) a közösségi ellátásokat,
- e) az utcai szociális munkát,
- f) hajléktalan személyek részére a nappali ellátást,
- g) az éjjeli menedékhelyen biztosított ellátást.”

49. §

(1) Az Szt. 117. §-a (1) bekezdésének b) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A személyes gondoskodást nyújtó szakosított ellátások intézményi térítési díjának alapja]

„b) átmeneti, valamint ápolást, gondozást nyújtó és rehabilitációs intézmény, továbbá ápoló, gondozó célú lakóotthon esetén az egy ellátottra jutó önköltség napi összege;”

(2) Az Szt. 117. §-a (2) bekezdésének c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Az (1) bekezdésben meghatározott intézményi ellátásért fizetendő személyi térítési díj nem haladhatja meg a jogosult havi jövedelmének]

„c) 50%-át a rehabilitációs célú lakóotthoni elhelyezést;”

[nyújtó intézmények esetén.]

50. §

Az Szt. 124. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A rendszeres szociális segélynek, a 41. § (1) bekezdése szerinti ápolási díjnak és az időskorúak járadékának a teljes összegét a központi költségvetés megtéríti.”

51. §

Az Szt. a következő 130. §-sal egészül ki:

„130. § A kistérségi társulás a települési önkormányzatok többcélú kistérség társulásáról szóló 2004. évi törvény 2. §-ának (2) bekezdése szerinti ösztönző támogatásra jogosult, ha a kistérséghez tartozó valamennyi településen az általa fenntartott szolgáltató, illetve intézmény keretében biztosítja

- a) a családsegítést,
- b) a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást,
- c) a közösségi ellátásokat,
- d) a támogató szolgáltatást és
- e) a nappali ellátást.”

52. §

Az Szt. 132. §-ának (1) bekezdése a következő g) ponttal egészül ki:

[Felhatalmazást kap a Kormány, hogy megállapítsa]

„g) a nem állami és egyházi fenntartók által igénybe vehető normatív állami hozzájárulás igénylésének, folyósításának és elszámolásának részletes szabályait;”

II.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény módosítása

53. §

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 6. §-a (5) bekezdésének második mondata helyébe a következő rendelkezés lép:

„A gyermek nem vethető alá kínzásnak, testi fenyítésnek és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetésnek, illetve bánásmódnak.”

54. §

A Gyvt. 16. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„16. § (1) Az e törvényben meghatározott, a gyermekek védelmét biztosító hatósági feladat- és hatásköröket

a) a helyi önkormányzat képviselő-testülete,

b) a települési önkormányzat jegyzője,

c) a külön jogszabályban kijelölt városi, fővárosi kerületi, illetve külön törvényben meghatározott kistérség székhelye szerinti községi önkormányzat polgármesteri hivatalának gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörrel rendelkező ügyintézője (a továbbiakban: városi gyámhivatal),

d) a megyei, fővárosi szociális és gyámhivatal (a továbbiakban: megyei gyámhivatal)

gyakorolja (a *c)*–*d)* pontokban foglalt szervek a továbbiakban együtt: gyámhivatal).

(2) A megyei gyámhivatal a megyei, fővárosi közigazgatási hivatal gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörrel rendelkező ágazati szakigazgatási szerve.”

55. §

A Gyvt. 18. §-ának (1)-(2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A jogosult gyermek számára

a) a települési önkormányzat jegyzője az e törvényben meghatározott feltételek szerint rendszeres gyermekvédelmi támogatást,

b) a települési önkormányzat képviselő-testülete az e törvényben, illetve az önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek szerint rendkívüli gyermekvédelmi támogatást

folyósít.

(2) A települési önkormányzat képviselő-testülete a hatáskörébe tartozó ellátást kiegészítheti, és a rendeletében meghatározott módon és feltételek szerint a gyermek és a fiatal felnőtt szociális rászorultságára tekintettel más pénzbeli támogatásokat is megállapíthat.”

56. §

(1) A Gyvt. 19. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A települési önkormányzat jegyzője a gyermeket rendszeres támogatásban részesíti, ha a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének (a továbbiakban: az öregségi nyugdíj legkisebb összege)

a) 110%-át, ha a gyermeket egyedülálló szülő vagy törvényes képviselő gondozza saját háztartásában,

b) 100%-át az *a)* pont alá nem tartozó esetekben,

és a családban történő nevelkedés nem áll a gyermek érdekeivel ellentétben, feltéve, hogy az (5) bekezdés szerinti vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg külön-külön vagy együttesen a (7) bekezdésben meghatározott értéket.”

(2) A Gyvt. 19. §-a (5) bekezdésének második mondata helyébe a következő rendelkezés lép:

„A jogosultság elbírálásánál a települési önkormányzat jegyzője a vagyoni helyzet vizsgálatát akkor írhatja elő, ha a 131. § (4) bekezdés szerinti eljárás nem vezetett eredményre.”

57. §

A Gyvt. 20. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A rendszeres támogatás havi összege – gyermekenként – az öregségi nyugdíj legkisebb összegének

a) 30%-a, ha a gyermeket egyedülálló szülő vagy törvényes képviselő gondozza saját háztartásában,

b) 22%-a az *a)* pont alá nem tartozó esetekben.”

58. §

A Gyvt. a következő 94/A. §-sal egészül ki:

„94/A. § A települési önkormányzatok a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátásokat, különösen a bölcsőde, a gyermekek átmeneti otthona, a családok átmeneti otthona és a gyermekjóléti központ működtetését a külön jogszabályban meghatározott többcélú kistérségi társulás útján is biztosíthatják.”

59. §

(1) A Gyvt. 100. §-ának (2)–(3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A működési engedély kiadásáról a fenntartó kérelmére

a) gyermekjóléti szolgáltatás és a gyermekek napközbeni ellátása esetén a szolgáltató (intézmény) székhelye, illetőleg telephelye szerint illetékes, külön jogszabályban kijelölt városi, fővárosi kerületi, illetve külön törvényben meghatározott kistérség székhelye szerinti községi önkormányzat jegyzője,

b) helyettes szülői hálózat, nevelőszülői hálózat, külső férőhelyen biztosított utógondozói ellátás esetén a működtető székhelye szerint illetékes megyei gyámhivatal,

c) az *a)–b)* pontban nem szabályozott szolgáltató tevékenység engedélyezése esetén a szolgáltató (intézmény) székhelye, illetőleg telephelye szerint illetékes megyei gyámhivatal

dönt (az *a)–c)* pontokban foglalt szervek a továbbiakban együtt: működést engedélyező szerv).

(3) A működést engedélyező szerv ellenőrzi, hogy a szolgáltató tevékenységet a működési engedélyben és a jogszabályokban foglaltaknak megfelelően végzik-e.”

(2) A Gyvt. 100. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) A működést engedélyező szerv – külön jogszabályban foglaltak szerint – a működési engedélyt visszavonja, ha a szolgáltató tevékenység nem felel meg a jogszabályokban, illetve a működési engedélyben foglaltaknak.”

60. §

A Gyvt. 107. §-ának (1) bekezdése a következő *h)* ponttal egészül ki:

[A települési önkormányzat jegyzője]

„h) az e törvényben meghatározott feltételek szerint rendszeres támogatást folyósít a jogosult gyermek számára,”

61. §

A Gyvt. 134. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A gyermekek védelmét biztosító feladat- és hatáskört gyakorló állami és nem állami szerv (a továbbiakban: adatkezelő szerv) az e törvényben szabályozott feladatai ellátásához a 135-136. §-ban felsorolt adatkörben, az ott meghatározott célok teljesüléséhez elengedhetetlenül szükséges személyes adatokat kezelheti.”

62. §

(1) A Gyvt. 135. §-ának (1)–(2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„135. § (1) A 15. § (1)–(4) bekezdéseiben meghatározott ellátások és intézkedések nyújtása és megtétele, azok ellenőrzése, valamint biztosítása során az e törvényben meghatározott jogok érvényesülésének elősegítése céljából a (2) bekezdésben meghatározott adatok kezelésére az alábbi szervek és személyek jogosultak:

- a) a gyermekek védelmét biztosító hatósági feladat- és hatásköröket gyakorló szervek és személyek (16. §),
- b) a fővárosi főjegyző,
- c) a gyermekjóléti alapellátást és gyermekvédelmi szakellátást nyújtó szolgáltatás, intézmény vezetője,
- d) a helyettes szülő, nevelőszülő,
- e) a gyermekjogi képviselő, illetve amennyiben a gyermek panaszának orvoslása érdekében feltétlenül szükséges a betegjogi képviselő, illetve az ellátottjogi képviselő.

(2) Az (1) bekezdés szerinti szervek jogosultak

- a) a gyermek
 - aa) személyazonosító,
 - ab) anyanyelvére vonatkozó,
 - ac) családi jogállására vonatkozó,

ad) veszélyeztetettségének megállapításához szükséges és elégséges adatainak, így különösen vagyoni helyzetére, környezetére, élelmezésére, ruházatára, lakhatási viszonyaira vonatkozó,

ae) megfelelő ellátásához, gondozásához szükséges és elégséges adatainak, így különösen a személyiségére, magatartására, személyes kapcsolataira, szokásaira, tanulmányi eredményeire, neveltségi állapotára vonatkozó,

af) egészségi állapotára vonatkozó,

ag) büntetlen előéletére, illetve a vele kapcsolatos hatósági, bírósági eljárásokra, határozatokra vonatkozó,

ah) kóros szenvedélyére vonatkozó;

b) a szülő, törvényes képviselő, helyettes szülő, nevelőszülő

ba) személyazonosító,

bb) vagyoni helyzetére, munkahelyére, iskolai végzettségére, kapcsolataira vonatkozó,

bc) gyermekneveléssel összefüggő, így különösen életvezetésére, nevelési magatartására vonatkozó,

bd) egészségi állapotára vonatkozó,

be) büntetlen előéletére vonatkozó;

c) a gyermek

ca) testvéreinek személyazonosító,

cb) saját gyermekének személyazonosító,

cc) kapcsolattartásra jogosult hozzátartozójának személyazonosító,

cd) lakóhelyén életvitelszerűen tartózkodó személyek személyazonosító és személyes körülményeire vonatkozó,

ce) sorsának megtervezése szempontjából jelentőséggel bíró személyek, így különösen a korábbi gondozók, szomszédok elérhetőségére vonatkozó,

cf) házi orvosának, védőnőjének, amennyiben óvodai, iskolai nevelésben részesül, a közoktatási intézmény vezetőjének elérhetőségére vonatkozó

adatainak a kezelésére.”

(2) A Gyvt. 135. §-ának (3) bekezdése a következő mondattal egészül ki:

„A (2) bekezdésben meghatározott adatkörök pontos tartalmát a külön jogszabály szerinti gyermekvédelmi nyilvántartás rögzíti.”

63. §

A Gyvt. 137. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki, egyidejűleg a jelenlegi (3) bekezdés számozása (4) bekezdésre változik:

„(3) A Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet – külön jogszabályban meghatározottak szerint – országos nyilvántartást vezet a szolgáltató tevékenységet végző szolgáltatókról, intézményekről, helyettes szülői és nevelőszülői hálózatokról.”

64. §

(1) A Gyvt. 148. §-ának (5)–(6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) Gyermekekétkeztetés esetén

a) a bölcsődés, valamint az óvodás rendszeres támogatásban részesülő gyermek után az intézményi térítési díj 100%-át,

b) az *a)* pont alá nem tartozó, rendszeres támogatásban részesülő gyermek és tanuló után az intézményi térítési díj 50%-át,

c) három- vagy többgyermekes családoknál gyermekenként az intézményi térítési díj 50%-át,

d) tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek, tanuló után az intézményi térítési díj 50%-át,

e) a kollégiumi, externátusi ellátásban részesülő gyermek és tanuló után az intézményi térítési díj 30%-át

kedvezményként kell biztosítani (az *a)*-*e)* pont a továbbiakban együtt: normatív kedvezmény).

(6) A normatív kedvezmény csak egy jogcímen vehető igénybe. Nem jár a tanulónak kedvezmény azon étkeztetésére, amely kedvezményre – a szakképzésre vonatkozó rendelkezések szerint létrejött – tanulói szerződése alapján már jogosult. A gyermekvédelmi gondoskodásban részesülő – nevelőszülőnél, gyermekotthonban, vagy más bentlakásos intézményben nevelkedő – ideiglenes hatállyal elhelyezett, átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermek után nem vehető igénybe a normatív kedvezmény.”

(2) A Gyvt. 148. §-a a következő (9) bekezdéssel egészül ki:

„(9) A normatív kedvezményt a tanuló után a nappali rendszerű oktatásban való részvétele befejezéséig kell biztosítani.”

III.

A családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény módosítása

65. §

(1) A családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Cst.) 7. §-a (1) bekezdésének *ac)* alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[(1) Családi pótlékra jogosult

a) a vér szerinti, az örökbe fogadó szülő, a szülővel együtt élő házastárs (a továbbiakban együtt: szülő), a nevelőszülő, a hivatásos nevelőszülő, a gyám]

„ac) az általános iskolai, középiskolai, szakiskolai (a továbbiakban együtt: közoktatási intézmény) tanulmányokat folytató és a (2) bekezdésben megjelölt életkorú”

[saját háztartásában nevelt gyermekre tekintettel;]

(2) A Cst. 7. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A közoktatási intézményben tanulmányokat folytató gyermek után a családi pótlék annak a tanévnek a végéig jár, amelynek időtartama alatt betölti a 23. életévét.”

66. §

A Cst. 8. §-ának (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

*„(4) Ha a gyermekre tekintettel 18. életévének betöltéséig magasabb összegű családi pótlékot folyósítanak, az ezt követően utána vagy részére folyósított ellátás havi összege meg kell hogy egyezzen a 11. § (1) bekezdésének *g)*, illetve *h)* pontja alapján megállapított magasabb összegű családi pótlék összegével.”*

67. §

A Cst. 36. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„36. § Az ellátásra vonatkozó igényről az igényelbíráló szerv határozatban dönt.”

68. §

A Cst. 37. §-ának (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Az anyasági támogatás iránti igényt az igényelbíráló szerv az igény benyújtását követő 5 munkanapon belül elbírálja, a jogosultság megállapítása esetén a támogatást bankszámlára vagy kifizetési utalványon kiutalja, és ennek megtörténtét a gyermek eredeti születési anyakönyvi kivonatának hátoldalára rávezeti.”

69. §

A Cst. 49. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„49. § (1) A Magyar Államkincstár ellenőrzése kiterjed az igényelbíráló szervek hatáskörébe tartozó ellátások megállapítására, folyósítására, továbbá az ezekkel összefüggő ügyviteli feladatok ellátására, valamint az ellátásra való jogosultságot megalapozó igazolás jogszabályi követelményeknek való megfelelésének vizsgálatára.

(2) A Magyar Államkincstár a jogosultsági feltételek meglétét az ellátást igénylőknél ellenőrizheti.”

Záró rendelkezések

70. §

(1) E törvény – a (2)-(5) bekezdésben foglalt kivétellel – 2005. január 1-jén lép hatályba.

(2) E törvény 20-24. §-a, 73. §-ának (5) bekezdése 2005. április 1-jén lép hatályba.

(3) E törvény 67. §-a 2005. augusztus 1-jén lép hatályba.

(4) E törvény 2. §-a, 9-19. §-a, 54. §-a, 73. §-ának (6)-(8) bekezdése 2005. szeptember 1-jén lép hatályba.

(5) E törvény 3-8. §-a, 50. §-a, 55-57. §-a, 60. §-a, 73. §-ának (9)-(10) bekezdése 2006. január 1-jén lép hatályba.

71. §

(1) A települési önkormányzat a pénzbeli és természetbeni szociális ellátásokról szóló rendeletét a törvény egyes ellátásokra vonatkozó rendelkezéseinek hatályba lépésétől számított 30 napon belül vizsgálja felül.

(2) Azon nem foglalkoztatott személyek részére, akiknek 2005. szeptember 1-jét megelőzően állapították meg a rendszeres szociális segélyt, az Szt. 37/D. §-a szerinti – e törvény 11. §-ával megállapított – együttműködési kötelezettséget a rendszeres szociális segély felülvizsgálata során, de legkésőbb 2006. december 31-éig kell előírni. Az együttműködésre az e törvény szerinti együttműködési kötelezettség előírásának időpontjáig a 2005. augusztus 31-én érvényes rendelkezéseket kell alkalmazni.

(3) A 2005. szeptember 1-jén közcélú foglalkoztatásban részt vevő személyek foglalkoztatásának időtartamát a munkaviszony első napjától kell számítani.

(4) A települési önkormányzatoknak az e törvény alapján megszervezendő szociális információs szolgáltatást 2005. július 31-éig, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást és a nappali ellátást folyamatosan, de legkésőbb 2007. december 31-éig kell biztosítaniuk.

(5) Az Szt. 112-113. §-ában meghatározott, rehabilitációs intézményekre vonatkozó külön szabályokat 2006. január 1-jétől kell alkalmazni.

(6) A Gyvt. 81/A-81/D. §-ában, valamint 109. §-ának *l)* pontjában meghatározott, nevelési felügyeletre vonatkozó szabályokat 2006. július 1-jétől kell alkalmazni.

72. §

(1) E törvény hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti

a) az Szt.

aa) 57. §-a (2) bekezdésének *e)* pontja,

ab) 58. §-a,

ac) 59. §-ának (3) bekezdése,

ad) 63. §-a (1) bekezdésének *c*) pontjában az „, illetve bentlakásos intézményi elhelyezésre várakoznak.” szövegrész,
ae) 65/B. §-a és az azt megelőző alcím,
af) 65/C. §-ának (2) és (4)-(5) bekezdése,
ag) 65/D. §-a,
ah) 65/E. §-ának utolsó mondata,
ai) 75-79/A. §-a és az azt megelőző alcím,
aj) 84. §-ának (3) bekezdése,
ak) 87. §-a,
al) 92/A. §-ának (1)-(2) és (4) bekezdése,
am) 116. §-ának (6) bekezdése,
an) 122/A. §-a (1) bekezdésének utolsó mondata,
ao) 126. §-ának (2)-(3) bekezdése,
b) a Gyvt.
ba) 103. §-a és az azt megelőző alcím,
bb) 103/A. §-ának (4) bekezdésében „- a Család- és Gyermekvédelmi Tanács véleményének kikérésével -” szövegrész,
bc) 162. §-a (2) bekezdésének *d*) pontjában az „és a Család- és Gyermekvédelmi Tanács” szövegrész;
c) a Cst.
ca) 2. §-ának bevezető mondatában „az ellátás igénylésének időpontjában” szövegrész,
cb) 14. §-ának (1) bekezdésében a „gyermeknek, illetve” szövegrész,
cc) 41. §-ának (3) bekezdésében a „folyamatos ellátás esetén” szövegrész;
d) az egyes szociális tárgyú törvények módosításáról szóló 2003. évi IV. törvény 82. §-ának (8) és (15) bekezdése.

(2) 2005. április 1-jén hatályát veszti az Szt. 55. §-ának (4) bekezdése.

(3) 2005. augusztus 1-jén hatályát veszti a Cst.

a) 44. §-ának (1) bekezdésében az „intézkedésével,” szövegrész, valamint

b) 44. §-ának (2) bekezdésében az „intézkedése,” szövegrész.

(4) 2005. szeptember 1-jén hatályát veszti

a) az Szt.

aa) 3. §-ának (4) bekezdése,

ab) 41. §-ának (4)-(5) bekezdése;

b) a Gyvt. 28. §-ának (2) bekezdésében a „gyermekintézmények étkezési térítésének díjkedvezménye” szövegrész.

(5) 2006. január 1-jén hatályát veszti

a) az Szt. 124. §-ának (5) bekezdése,

b) a Gyvt.

ba) 20. §-ának (1) bekezdésében a „vagy az önkormányzat rendeletében meghatározott szervnél” szövegrész,

bb) 20. §-ának (3) bekezdésében és 20. §-a (4) bekezdésének harmadik mondatában a „, feltéve, hogy az önkormányzat rendeletében ennél kedvezőbb feltételeket nem állapít meg” szövegrész,

bc) 94. §-a (2) bekezdésében az „a rendszeres gyermekvédelmi támogatást,” szövegrész.

73. §

(1) E törvény hatálybalépésével egyidejűleg az Szt.

1. 3. §-ának (5) bekezdésében „az intézménnyel” szövegrész helyébe „a szolgáltatóval, illetve intézménnyel” szövegrész,

2. 4. §-a (1) bekezdésének m) pontjában a „szociális intézményt” szövegrész helyébe a „szociális szolgáltatót, illetve szociális intézményt” szövegrész,

3. 4. §-ának (5) bekezdésében a „nevelési ellátást” szövegrész helyébe a „családi pótlékot” szövegrész,

4. 5. §-ában a „hatósági ellenőrzésre” szövegrész helyébe a „hatósági ellenőrzésre – a 92/K. § (3) bekezdése szerinti hatósági ellenőrzés kivételével –” szövegrész,

5. 10. §-ának (4) bekezdésében a „Pest Megyei Területi Igazgatósága (a továbbiakban: Pest Megyei Igazgatóság)” szövegrész helyébe a „Budapesti és Pest Megyei Regionális Igazgatósága (a továbbiakban: Regionális Igazgatóság)” szövegrész,

6. 10. §-ának (5) bekezdésében a „Pest Megyei Igazgatóság” szövegrész helyébe a „Regionális Igazgatóság” szövegrész,

7. 56. §-ának (2) bekezdésében az „alap- és” szövegrész helyébe az „alapszolgáltatásokat és a” szövegrész,

8. 59. §-ának (1) bekezdésében és 66. §-ának (1) bekezdésében az „alapellátás” szövegrész helyébe az „alapszolgáltatások” szövegrész,

9. 59. §-ának (5) bekezdésében, 65/C. §-a (3) bekezdésének f) pontjában és 134. §-ának első mondatában az „alapellátási” szövegrész helyébe az „alapszolgáltatási” szövegrész,

10. 60. §-ának (1) bekezdésében az „alapellátásokhoz” szövegrész helyébe az „alapszolgáltatásokhoz” szövegrész,

11. 65/C. §-a (3) bekezdésének bevezető mondatában a „támogató szolgálat” szövegrész helyébe a „támogató szolgáltatás” szövegrész,

12. 90. §-ának (2) bekezdésében az „alap-, nappali” szövegrész helyébe az „alapszolgáltatási” szövegrész,

13. 92. §-a (7) bekezdésének első mondatában a „települési önkormányzat” szövegrész helyébe a „települési önkormányzat és a társulás” szövegrész,

14. 92. §-a (8) bekezdésének első mondatában a „települési önkormányzatok” szövegrész helyébe a „települési önkormányzat és a társulás” szövegrész, harmadik mondatában a „települési önkormányzattal” szövegrész helyébe a „települési önkormányzattal és a szociális szolgáltatási feladatot ellátó társulással” szövegrész,

15. 92. §-ának (9) bekezdésében a „települési önkormányzat és a megyei jogú város” szövegrész helyébe a „települési önkormányzat, a társulás és a megyei jogú város” szövegrész,

16. 92/D. §-ának (4) bekezdésében „az Mt.” szövegrész helyébe „a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény”, a „Kjt.” szövegrész helyébe a „közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény” szövegrész,

17. 94/A. §-a (1) bekezdésének a) pontjában az „alap-, nappali és átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény” szövegrész helyébe a „szociális szolgáltató, nappali és átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény” szövegrész,

18. 94/E. §-a (1) bekezdésének második mondatában az „alap- és nappali ellátásban” szövegrész helyébe az „alapszolgáltatásban” szövegrész,

19. 94/G. §-ának (1) bekezdésében „a gondozott személy” szövegrész helyébe „az ellátott” szövegrész,

20. 112. §-a (3) bekezdésének első mondatában a „rehabilitációs intézmény” szövegrész helyébe a „rehabilitációs intézmény és a rehabilitációs célú lakóotthon” szövegrész, második mondatában a „rehabilitációs intézményben” szövegrész helyébe a „rehabilitációs intézményben és a rehabilitációs célú lakóotthonban” szövegrész,

21. 113. §-a (1) bekezdésének első és második mondatában a „rehabilitációs intézménybe” szövegrész helyébe a „rehabilitációs intézménybe, illetve rehabilitációs célú lakóotthonba” szövegrész, második mondatában az „intézményben” szövegrész helyébe az „intézményben, illetve lakóotthonban” szövegrész,

22. 113. §-a (2) bekezdésének első mondatában a „rehabilitációs intézményi elhelyezésre” szövegrész helyébe a „rehabilitációs intézményben, illetve rehabilitációs célú lakóotthonban történő elhelyezésre” szövegrész,

23. 113/A. §-át megelőző alcímben és 113/A. §-a (1) bekezdésének bevezető mondatában a „pszichiátriai betegek” szövegrész helyébe a „pszichiátriai betegek és a szenvedélybetegek” szövegrész,

24. 113/C. §-a (1) bekezdésének első mondatában az „otthonában” szövegrész helyébe az „otthonában, lakóotthonában” szövegrész, második mondatában az „ápoló, gondozó otthonban ellátott” szövegrész helyébe az „ápoló, gondozó otthonban és az ápoló, gondozó célú lakóotthonban ellátott” szövegrész,

25. 113/C. §-ának (3) bekezdésében a „fogyatékos személyek otthonába, illetve lakóotthonába” szövegrész helyébe a „fogyatékos személyek otthonába, illetve ápoló, gondozó célú lakóotthonába” szövegrész,

26. 113/D. §-ának (3) bekezdésében a „rehabilitációs ellátást nyújtó intézményekben” szövegrész helyébe a „rehabilitációs intézményekben és a rehabilitációs célú lakóotthonokban” szövegrész,

27. 116. §-ának (1) bekezdésében a „személyes gondoskodást nyújtó szociális alapellátás keretében biztosított szolgáltatás” szövegrész helyébe a „szociális alapszolgáltatás” szövegrész,

28. 117. §-a (1) bekezdésének *c)* pontjában a „lakóotthoni ellátást nyújtó intézmény esetén” szövegrész helyébe a „rehabilitációs célú lakóotthon esetén” szövegrész

lép.

(2) E törvény hatálybalépésével egyidejűleg a Gyvt.

a) 5. §-ának *a)* pontjában a „12. §-a (2) bekezdése” szövegrész helyébe a „12. §-a” szövegrész,

b) 11/A. §-a (2) bekezdésének *c)* pontjában és 36. §-a (2) bekezdésének második mondatában „a fiatal felnőtt” szövegrész helyébe „a gyermek, illetve fiatal felnőtt” szövegrész,

c) 96. §-a (1) bekezdésében a „94. § (6) bekezdésének” szövegrész helyébe a „több önkormányzat illetékességi területére kiterjedő intézményi ellátási kötelezettségnek és a 94/A. §-nak *a)*” szövegrész,

d) 135. §-a (6) bekezdésében az „Az (1) bekezdés *a)–l)* pontjában” szövegrész helyébe az „Az (1) bekezdésben” szövegrész

lép.

(3) E törvény hatálybalépésével egyidejűleg a Cst.

a) 7. §-a (4) bekezdésének bevezető mondatában az „(1) bekezdés, valamint a 20. § és 23. §” szövegrész helyébe az „(1) bekezdés, valamint a 12. §, a 20. § és a 23. §” szövegrész,

b) 22. §-ában „Az egészségügyi, szociális és családügyi miniszter” szövegrész helyébe „A Magyar Államkincstár elnöke” szövegrész,

c) 35. §-a (1) bekezdésének *a)* pontjában a „- a fővárosban a Pest Megyei Területi Igazgatóság -,” szövegrész helyébe a „- a fővárosban és Pest megyében a Budapesti és Pest Megyei Regionális Igazgatóság -,” szövegrész,

d) 35. §-a (1) bekezdésének *cb)* alpontjában a „Pest Megyei Területi Igazgatósága (a továbbiakban: Pest Megyei Igazgatóság)” szövegrész helyébe a „Budapesti és Pest Megyei Regionális Igazgatósága (a továbbiakban: Regionális Igazgatóság)” szövegrész,

e) 44. §-ának (2) bekezdésében a „Pest Megyei Igazgatóságnak” szövegrész helyébe a „Regionális Igazgatóságnak” szövegrész,

f) 45. §-ának (1) bekezdésében „az egészségügyi, szociális és családügyi minisztert” szövegrész helyébe „a Magyar Államkincstár elnökét” szövegrész

lép.

(4) E törvény hatálybalépésével egyidejűleg a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény

a) 23/B. §-ának (1) bekezdésében a „Pest Megyei Területi Igazgatósága (a továbbiakban: Pest Megyei Igazgatóság)” szövegrész helyébe a „Budapesti és Pest Megyei Regionális Igazgatósága (a továbbiakban: Regionális Igazgatóság)” szövegrész,

b) 23/B. §-ának (2) bekezdésében a „Pest Megyei Igazgatóság” szövegrész helyébe a „Regionális Igazgatóság” szövegrész

lép.

(5) Az Szt.

a) 52. §-a (1) bekezdésének második mondatában „a megyei egészségbiztosítási pénztárak, valamint a Fővárosi és Pest Megyei Egészségbiztosítási Pénztár” szövegrész helyébe „az OEP” szövegrész,

b) 55. §-ának – e törvény 20. §-ának (5) bekezdésével átszámozott – (10) bekezdésében a „(6)” szövegrész helyébe a „(9)” szövegrész

lép.

(6) Az Szt.

a) 37/B. §-a (1) bekezdése b) pontjának bevezető szövegében és (2) bekezdésében, valamint 37/C. §-ában „az aktív korú” szövegrész helyébe „a” szövegrész,

b) 37/B. §-a (1) bekezdésének bb) alpontjában a „megelőzően, valamint” szövegrész helyébe a „követően” szövegrész,

c) 37/B. §-ának (2) bekezdésében a „[37/A. § (2) bek. b) pont] szövegrész helyébe a [37/A. § (4) bek. b) pont]” szövegrész,

d) 37/E. §-ának (2) bekezdésében a „települési önkormányzat jegyzőjének” szövegrész helyébe a „jegyzőnek” szövegrész,

e) 42. §-a (1) bekezdésének b) pontjában a „részesül,” szövegrész helyébe „részesül, és annak összege meghaladja az ápolási díj összegét,” szövegrész,

f) 88. §-a (6) bekezdésének második mondatában a „közigazgatási hivatalnak” szövegrész helyébe a „megyei szociális és gyámhivatalnak” szövegrész,

g) 90/A. §-ában és 112. §-a (6) bekezdésének utolsó mondatában a „megyei, fővárosi közigazgatási hivatal” szövegrész helyébe a „megyei szociális és gyámhivatal” szövegrész,

h) 92/C. §-a (5) bekezdésének első mondatában a „megyei (fővárosi) közigazgatási hivatal” szövegrész helyébe a „megyei szociális és gyámhivatal” szövegrész

lép.

(7) A személyazonosító jel helyébe lépő azonosítási módokról és az azonosító kódok használatáról szóló 1996. évi XX. törvény 3. §-ának g) pontjában a „fővárosi és a megyei közigazgatási hivatal vezetője” szövegrész helyébe a „megyei, fővárosi szociális és gyámhivatal” szövegrész lép.

(8) A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról szóló 1997. évi LXXX. törvény 26. §-a (1) bekezdésének második mondatában a „gyermekgondozási segély” szövegrész helyébe a „gyermekgondozási segély, ápolási díj” szövegrész lép.

(9) Az Szt.

a) 10. §-a (2) bekezdésének első mondatában az „önkormányzat” szövegrész helyébe az „önkormányzat vagy annak jegyzője” szövegrész,

b) 32/B. §-ának (3) bekezdésében, valamint 32/C. §-ának (4) bekezdésében a „települési önkormányzat” szövegrész helyébe a „jegyző” szövegrész,

c) 32/D. §-ának (3) bekezdésében az „önkormányzatot” szövegrész helyébe a „jegyzőt” szövegrész,

d) 32/D. §-ának (4) bekezdése első mondatában a „több önkormányzat döntése” szövegrész helyébe a „több önkormányzat jegyzőinek döntése” szövegrész, továbbá második mondatában a „megállapító önkormányzatot” szövegrész helyébe „megállapító jegyzőt” szövegrész,

e) 32/E. §-ában a „fővárosi önkormányzat és a kerületi önkormányzat” szövegrész helyébe a „főjegyző és a kerületi önkormányzat jegyzője” szövegrész, továbbá a „fővárosi önkormányzat” szövegrész helyébe a „főjegyző” szövegrész,

f) 37/G. §-ának (3) bekezdésében az „önkormányzatot tájékoztatja, amely” szövegrész helyébe a „jegyzőt tájékoztatja, aki” szövegrész,

g) 37/G. §-ának (4) bekezdése első mondatában az „önkormányzat” szövegrész helyébe a „jegyző” szövegrész, második mondatában az „önkormányzatot” szövegrész helyébe pedig a „jegyzőt” szövegrész,

h) 125. §-ának c) pontjában „az időskorúak járadékához, a rendszeres szociális segélyhez, a lakásfenntartási támogatáshoz [38. § (2) és (5) bek.], az ápolási díjhoz [41. § (1) bek.]” szövegrész helyébe „a lakásfenntartási támogatáshoz [38. § (2) és (5) bek.]” szövegrész

lép.

(10) A Gyvt.

a) 19. §-ának (8) bekezdésében a „képviselő-testülete” szövegrész helyébe a „jegyzője” szövegrész,

b) 20. §-a (4) bekezdésének első mondatában a „települési önkormányzat” szövegrész helyébe a „települési önkormányzat jegyzője” szövegrész,

c) 28. §-ának (1) bekezdésében a „képviselő-testületének” szövegrész helyébe a „jegyzőjének, illetve képviselő-testületének” szövegrész,

d) 131. §-ának (4) bekezdésében a „helyi önkormányzat” szövegrész helyébe a „helyi önkormányzat vagy annak jegyzője” szövegrész,

e) 131. §-ának (5) bekezdésében a „képviselő-testülete” szövegrész helyébe a „képviselő-testülete, jegyzője,” szövegrész

lép.

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Az egyes szociális tárgyú törvények módosításáról szóló törvényjavaslathoz

A Kormányprogram egyik hangsúlyos célja a szolidaritás elveinek érvényre juttatása, a szegénység visszaszorítása, a legnehezebb körülmények között élők fokozott támogatása. Ennek érdekében az elmúlt időszakban is történtek jelentős intézkedések, azonban a célkitűzés megvalósításához elengedhetetlen a társadalom legszegényebb rétegeit érintő szociális ellátórendszer egyes elemeinek módosítása. Jelen Javaslat a szegénység elleni azon rövidtávú intézkedéseket tartalmazza, amelyeknek lényege a szegénységi kockázattal legjobban érintett társadalmi csoportok esetén a szociális védelem további megerősítése, valamint a legalapvetőbb szükségletek – így különösen a lakhatás, a személyes gondoskodást nyújtó, lakókörnyezetben igénybe vehető alapszolgáltatások iránti igény – kielégítését biztosító szolgáltatásokhoz történő hozzáférés esélyeinek a növelése.

A Javaslat a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényt (a továbbiakban: Szt.), a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényt (a továbbiakban: Gyvt.), valamint a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvényt (a továbbiakban: Cst.) érinti.

Az Szt. módosítása elsősorban a szociális biztonság erősítését, a segélyezési rendszer különösen nehéz élethelyzeteket fokozottan figyelembe vevő módosítását, a személyes gondoskodást nyújtó alapszolgáltatások átalakítását, valamint a szakosított ellátás egyes kérdéseinek rendezését tartalmazza.

A pénzbeli és természetbeni ellátások terén teljes körűen újraszabályozásra kerül a rendszeres szociális segélyezés aktív korú nem foglalkoztatott személyekre alkalmazott rendszere. A jelenlegi szabályozás alapján az aktív korú munkajövedelemmel nem rendelkező személyek csak a munkaügyi központtal történő egy éves együttműködést követően válnak jogosulttá a segélyre, vagyis viszonylag hosszú időn keresztül ellátatlanok maradnak, a legminimálisabb támogatásban sem részesülnek, a rendszeres szociális segély így a jelenlegi formájában nem kezeli azokat az élethelyzeteket, amelyekben előzetes munkanélküli státus nem áll fenn. A jövőben ez a kör is rendszeres szociális segélyben lenne részesíthető, ha vállalja a munkaügyi szervezettel történő szoros együttműködést, szolgálva ezzel egyrészt a szociális biztonság erősödését, másrészt a munkába állásuk elősegítését. Szintén a

leginkább rászorultak segélyezési rendszerének erősítését célozza az ápolási díj és az időskorúak járadéka esetében az ellátás emelt összegű formájának bevezetése. Az ápolási díjban részesülők közül e körbe a súlyos, fokozott ápolást igénylő fogyatékosokat gondozók tartoznak, akik az ellátásra szoruló állapota miatt a szociális ellátásukat nem tudják részleges munkavégzésből származó jövedelemmel kiegészíteni. A Javaslat szerint a fokozott ápolást igénylő fogyatékosokat gondozók emelt összegű ápolási díja, 30%-kal magasabb lenne, mint a jelenlegi ellátás. A jövedelemmel nem, vagy csak alacsony összegű nyugdíjjal rendelkezők szociális biztonságát szolgálni hivatott időskorúak járadékának esetében szintén a szociálisan leginkább rászorult személyi kört célozza a módosítás, ennek megfelelően az egyszemélyes háztartásban élő, 75 éven felüli idős emberek körében kerül bevezetésre az időskorúak járadékának emelt – szintén a jelenlegi ellátásnál 30%-kal magasabb – összegben meghatározott változata.

Az adósságkezelési szolgáltatás szabályainak módosítása elsősorban a felhalmozódott lakáscélú hitelhátralékok érdemi kezelését, valamint a közüzemi szolgáltatások díjhátralék miatt történő megvonásának kiküszöbölését célozza. A lakáscélú hitelhátralékok esetében lehetőség nyílik az adósságkezelési szolgáltatás időtartamának legfeljebb 60 hónapra való meghosszabbítására. Az áram- és gázszolgáltatók részére lehetővé válik szolgáltatásuk kikapcsolása előtt az adós védelme érdekében tájékoztatást adni a hátralékkal rendelkező fogyasztó lakóhelye szerint illetékes települési önkormányzat jegyzőjének.

Az Szt. személyes gondoskodás körébe tartozó ellátási formáit érintő módosítások közül a leghangsúlyosabb az alapszolgáltatások rendszerének átalakítása. A Javaslatban foglalt intézkedések a szociális szolgáltatások hatékonyabb, az ellátottak egyéni szükségleteire jobban reagáló ellátási rendszerét próbálják megvalósítani a jelenleg hiányzó szolgáltatási formák megszervezésének elősegítésével. Ennek érdekében módosítja a Javaslat az Szt. ellátási kötelezettség telepítésére vonatkozó szabályait, amelyek szerint jelenleg valamennyi alapellátást valamennyi településen kötelező jelleggel meg kell szervezni, így nincsenek figyelemmel egyrészt a települések teherbíró képességére, másrészt az adott településen élők valós ellátási igényeire. A módosítás a feladatok meghatározásakor figyelembe veszi a települések méretét és teherbíró képességét is, támogatva a magas színvonalú, hatékony és gazdaságos ellátás megvalósítását és a kisebb településeken magas fajlagos költségek csökkentését.

A tapasztalatok szerint hiánypótló jellegű szolgáltatásként jelenik meg a különböző szociális, gyermekvédelmi, társadalombiztosítási, családtámogatási, egészségügyi és foglalkoztatási kérdésekkel kapcsolatos tájékoztatást biztosító szociális információs szolgáltatás. A bentlakásos intézményben élőket érintő

intézkedés az ellátotti önkormányzat intézményének bevezetése, amely révén az ellátottak a közösségüket érintő kérdésekkel, programok szervezésével kapcsolatban önmaguk tudnak lépéseket tenni, javaslattal élni, döntést hozni.

A Gyvt.-t érintő módosítások körében a pénzbeli ellátások célzottabbá tétele, a hátrányos élethelyzetben levők fokozottabb támogatása, valamint a gyermeki jogok érvényesülése határozható meg fő célként.

A rendszeres gyermekvédelmi támogatás átalakítása révén egyedülálló szülő esetén a rendszeres gyermekvédelmi támogatás jogosultsági jövedelemhatárának, valamint az ellátás mértékének emelése egyrészt bővíti az ellátásban részesülők körét, másrészt javítja a család jövedelmi helyzetét, csökkentve a gyermekek társadalmi kirekesztését, elősegítve a családban nevelkedéshez fűződő gyermeki jog érvényesülését. Ebből kifolyólag azok az egyedülálló szülő vagy más törvényes képviselő által gondozott gyermekek is jogosultak lennének a jövőben a támogatásra, akiknek a családjában az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 110%-át (szemben a jelenlegi 100%-os jövedelemhatárral) és a családban történő nevelkedés nem áll a gyermek érdekével ellentétben. Ez a változtatás mintegy 30 ezer gyermek szociális biztonságát növeli, vagyis ennnyivel több gyermek válna jogosulttá a támogatásra.

A gyermeki jogok érvényesülését elősegítő módosítások körébe tartozik a testi fenytés tilalmának törvényi szintű kimondása. Az Európa Tanács számos ajánlásában hangsúlyozza annak fontosságát, hogy megváltozzon a társadalom szemlélete, mindenki utasítsa el az erőszakot a családban és a társadalmi gyakorlatban. Javasolja többek között a tagországoknak, hogy vizsgálják felül a gyermekfegyelmezési szabályokat, és korlátozzák vagy teljesen tiltsák meg a testi büntetést. A gyermekvédelmi törvény alapelvei, rendszere, ellátási formái és a gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó hatósági intézkedések a gyermek veszélyeztettségének – így többek között bántalmazása – megelőzését szolgálják. A törvényben rögzített gyermeki jogok érvényesülése és érvényesítése fontos garanciája a megelőzésnek, illetve az ismétlődő bántalmazás elkerülésének. Szintén a gyermeki jogok megfelelő érvényesülését szolgálja a Gyvt. adatkezeléssel összefüggő rendelkezéseinek módosítása, melynek keretében az adatkezelés célhoz kötöttsége érdekében az adatkezelési szabályok egyrészt az adatkezelésre jogosult személyekre, szervekre, másrészt az általuk kezelt adatok körére tekintettel kerülnek pontosításra.

Mindkét törvény szabályozási körében sor kerül mindezek mellett az igazgatási rendszer racionalizálására, a szakszerűség és a hatékonyság követelményének szem előtt tartásával.

A szociális, illetve gyermekvédelmi igazgatás jelenlegi rendszerében két nagy problémakör határozható meg: egyrészt nincs kellő garancia a diszkriminatív eljárások ellen és a jogorvoslati rendszer sem nyújt kellő védelmet az ügyfelek részére, másrészt a szociális igazgatásnak nem alakult ki önálló, egységes szervezeti rendszere, ezért az igazgatási rendszer széttagolt és hiányos. Az első problémakörrel kapcsolatban – a pénzbeli szociális és gyermekvédelmi ellátások megállapítása és felülvizsgálata terén – indokolt újrászabályozni a feladat- és hatásköröket, ugyanis azok az önkormányzati törvény megalkotásával egyidejűleg lettek megállapítva. Az azóta eltelt időszakban a szociális ellátások többségének (rendszeres szociális segély, időskorúak járadéka, alanyi jogú ápolási díj), a gyermekvédelmi ellátások közül pedig a rendszeres gyermekvédelmi támogatásnak a jogosultsági feltételei és finanszírozásuk módja a normativitás irányába tolódott el, miközben a hatósági jogkörök változatlanul önkormányzati hatáskörben maradtak. Ez azt a problémát idézi elő, hogy nem biztosított az ellátásokhoz való hozzájutás esélyegyenlősége, nincs államigazgatási kontroll a hatósági döntések felett, a bírósági felülvizsgálat pedig hosszadalmas. Erre tekintettel indokolt valamennyi, jelenleg 90%-ban központi finanszírozású ellátás megállapítását a települési önkormányzat jegyzőjének hatáskörébe utalni. Ez esetben hatékonyabb és egyszerűbb a jogorvoslati rendszer működése, hiszen a közigazgatási hivatalokon belül létrejövő szociális és gyámhivatalok másodfokon felülbírálnák a jegyzői döntéseket. A megyei szociális és gyámhivatal a közigazgatási hivatal ágazati szakigazgatási szerveként működve, egységes irányítást képes megvalósítani a hatáskörébe tartozó kérdésekben.

A Cst. módosítása döntően a jogalkalmazó szervek észrevételeinek megfelelő, alapvetően pontosító, végrehajtást elősegítő rendelkezéseket tartalmaz, különös tekintettel a családi pótlék igénylésre jogosító gyermek fogalmának, továbbá a tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermek által saját jogon igényelhető magasabb összegű családi pótlék összegének meghatározására. A módosítási javaslat fontos elemeként előírásra kerül, hogy az igényelbíráló szerveknek minden esetben – azaz az igény pozitív elbírálása esetén is – határozati formában kell dönteniük a családtámogatási eljárásban. A rendelkezés 2005. augusztus 1-jei hatályba lépését az igényelbíráló szervek – különös figyelemmel a munkáltatónál működő családtámogatási kifizetőhelyekre – megfelelő felkészülése indokolja. A módosítással a fentiekben túlmenően a Magyar Államkincstár elnökéhez kerül a miniszteri feladat- és hatáskörökbe nehezen illeszkedő, a gyermekgondozási segély megállapításával, illetőleg folyósítása meghosszabbításával kapcsolatos méltányossági jogkör gyakorlásának lehetősége is.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1. §-hoz:

A pontosító szabály révén egyértelműbbé válik az elhatárolás a személyes gondoskodás terén alkalmazott tevékenységi, illetve szervezeti formák között. A Javaslat szerinti szociális szolgáltató az alapszolgáltatás tevékenységi keretét fedi; ezen szolgáltatások nincsenek szervezeti formához kötve, megszervezhetőek önállóan, integrált szervezeti keretben vagy szociális intézmény keretében, ami tág mozgásteret biztosít az önkormányzatok számára a helyi adottságok és lehetőségek figyelembevételére. A szociális intézmény körébe azon ellátási formák (bentlakásos, átmeneti, nappali ellátás) tartoznak, amelyek természetüknél fogva az ellátott személy elhelyezésére, tartózkodására alkalmas intézményi keretekhez kötődnek. A tevékenységi-szervezeti formák elhatárolásának a működési engedélyeztetés terén van jelentős szerepe.

A 2. §-hoz:

A Javaslat a szociális igazgatás rendszerével kapcsolatban tartalmaz módosítást, melynek célja a hatékonyabb és egyszerűbb, államigazgatáson belüli jogorvoslati rendszer működése, hiszen a közigazgatási hivatalokon belül létrejövő szociális és gyámhivatalok másodfokon felülbírálnak a jegyzői döntéseket. A megyei szociális és gyámhivatal a közigazgatási hivatal ágazati szakigazgatási szerveként működve, egységes irányítást képes megvalósítani a hatáskörébe tartozó kérdésekben. Tehát a jegyző szociális hatáskörben hozott döntéseinek szakmai kontrollját az ágazati miniszter a megyei hivatalon keresztül biztosítja. Ezért az Szt. új fejezettel – mely a szociális igazgatás szerveiről rendelkezik – egészül ki.

A 3. §-hoz:

A Javaslat továbbra is biztosítja a települési önkormányzatok számára, hogy a hatáskörükbe tartozó ellátások esetén rendelkezzenek arról, hogy a jogosultság igazolása milyen módon történjen.

A 4. §-hoz:

A rendelkezés pontosan meghatározza azokat a pénzbeli ellátásokat, melyek esetében a jegyző és azokat, melyek esetében a települési önkormányzat gyakorolja a hatáskört. A települési önkormányzat jegyzője a következő rendszeres jövedelempótló jellegű, normatívan szabályozott ellátások megállapítására jogosult: időskorúak járadéka, rendszeres szociális segély és ún.

„alanyi” jogon járó ápolási díj. A többi pénzbeli ellátásra való jogosultságot továbbra is a települési önkormányzat állapítja meg. A pénzbeli szociális ellátások megállapításával és felülvizsgálatával kapcsolatos feladat- és hatáskörök az önkormányzati törvény megalkotásával egyidejűleg lettek megállapítva. Az azóta eltelt időszakban a szociális ellátások többségének jogosultsági feltételei és finanszírozásuk módja a normativitás irányába tolódott el, miközben a hatósági jogkörök változatlanul önkormányzati hatáskörben maradtak. A Javaslat így azon jövedelempótló jellegű ellátásokkal kapcsolatos feladatokat, amelyek teljes mértékben normatív módon, az ágazati jogszabályokban meghatározott jogosultsági, illetve eljárási szabályok alapján kerülnek megállapításra (időskorúak járadéka, rendszeres szociális segély, alanyi jogú ápolási díj) a települési önkormányzat képviselő-testülete hatásköréből a jegyző hatáskörébe helyezi át. A tervezett módosítást a nagyobb jogbiztonság igénye is indokolja. A hatósági jogköröknek az önkormányzat által történő gyakorlása ugyanis azt is eredményezi, hogy nem biztosított az államigazgatási kontroll a hatósági döntések felett. Az önkormányzat döntései ellen kizárólag bírósághoz lehet fordulni, a bírósági felülvizsgálat hosszadalmas, ezen időszak alatt pedig a létfenntartási célú támogatásra rászoruló, rendkívül rossz élethelyzetben levő igénylők ellátás nélkül maradnak. Figyelembe kell venni azt is, hogy az ellátásokkal érintett személyi kör érdekérvényesítő képessége rendkívül gyenge, a bírósági út igénybevételeire tett kísérletek száma a gyakorlatban elenyésző.

Az 5. §-hoz:

A korábbi szabályozáshoz hasonlóan továbbra is megmarad az önkormányzatoknak az egyes pénzbeli ellátások kiegészítésére, valamint helyi, speciális támogatás bevezetésére és működtetésére vonatkozó jogköre. Ezeket a települési önkormányzat e rendelkezésben kapott felhatalmazás alapján saját rendeletében szabályozza.

A 6. §-hoz:

A Javaslat a hatásköri változással összhangban szabályozza a kérelmek előterjesztésével kapcsolatos kérdéseket. A korábbi gyakorlatnak megfelelően a települési önkormányzatok a hatáskörükbe tartozó ellátások esetében továbbra is meghatározhatják a kifizetés és folyósítás szabályait.

A 7-8. §-hoz:

Az időskorúak járadéka a jövedelemmel nem vagy alacsony összegű nyugdíjjal rendelkezők szociális biztonságát hivatott szolgálni. Az időskorúak járadéka a nyugdíjreformmal egyidejűleg, 1998-tól bevezetett szociális ellátás

azok számára, akik jövedelemmel nem rendelkeznek, vagy jövedelmük olyan alacsony összegű, hogy ezáltal megélhetésük nem biztosított. A járadék havi teljes összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 80%-a, illetve egyedülálló esetén 95%-a. Amennyiben a jogosult saját jövedelemmel rendelkezik, a járadékot úgy kell megállapítani, hogy annak havi összege a saját jövedelemmel együtt érje el a fenti értékhatárokat. A Javaslat az időskorúak körében is a legrosszabb szociális helyzetben lévők, az egyedülálló idősök életkörülményeinek a javítását helyezi előtérbe, bevezetve az időskorúak járadékának emelt összegű változatát, amely a nyugdíjminimum 130%-ának felel meg. Ezen intézkedéssel elsősorban az egyszemélyes háztartásban élő, 75 éven felüli idős emberek, így főként a kistelepüléseken lakó nők helyzete javulna.

A 9-10. §-hoz:

A Javaslat a rendszeres szociális segélyezés rendszerének újraszabályozását tartalmazza. A hatályos szabályok alapján a rendszeres szociális segélyre azon munkajövedelemmel nem rendelkezők jogosultak, akik vagy 67%-ban megváltozott munkaképességűek, vagy munkanélküli járadékban részesültek. Azok az aktív korúak, akik nem felelnek meg e feltételeknek és nincs munkájuk, csak egy éves együttműködést követően válnak jogosulttá a rendszeres szociális segélyre, vagyis viszonylag hosszú időn keresztül ellátatlanok maradnak, a legminimálisabb támogatásban sem részesülnek. A rendszeres szociális segély így a jelenlegi formájában nem kezeli azokat az élethelyzeteket, amelyekben előzetes munkanélküli státus nem áll fenn. Ilyen élethelyzet különösen a rendszeres szociális ellátásra, ápolási díjra vagy gyermeknevelési támogatásokra illetve a megváltozott munkaképességgel összefüggő ellátásokra való jogosultság megszűnése. Az e körbe tartozók a legveszélyeztetettebbek, hiszen a korábbi jövedelmük is igen alacsony volt, megtakarítással pedig nem rendelkeznek. Az egy éves teljes jövedelem hiánya az esetükben a mély szegénység kialakulásához vezethet. A javasolt intézkedés célja kettős: egyrészt szociális védelem, másrészt a munkába állás elősegítése. A jövőben ez a kör is rendszeres szociális segélyben lenne részesíthető, ha vállalja a munkaügyi illetőleg az önkormányzat által kijelölt szervezettel történő szoros együttműködést. Ennek megfelelően az új jogosulti kör számára a szociális ellátásuk lejárata után a segély folyósítása akkor kezdődhetne meg, ha vállalja a munkaügyi szervezettel történő együttműködést, a rendszeres álláskeresést, a felkínált tanfolyamon való részvételt. A rendszeres szociális segélyre való jogosultság egyéb feltételei (jövedelem, vagyon) változatlanul maradnak.

A 11. §-hoz:

A rendszeres szociális segélyezéssel kapcsolatos módosítás további lényeges eleme az együttműködési kötelezettség újraszabályozása. A szociális törvény jelenleg is tartalmazza a szociális segélyben részesülők együttműködési kötelezettségét, de ennek szabályozását az önkormányzatokra bízta. A törvény ugyanakkor kötelező feladatként határozza meg a nem foglalkoztatott személyek másodlagos munkaerőpiaci foglalkoztatását, az érintettek pedig kötelesek a számukra felajánlott munkát elfogadni. A segélyben részesülők munkára történő felkészítése, majd ezt követően munkába állítása, ezáltal a „fekete” jellegű foglalkoztatás visszaszorítása az eddiginél összehangoltabb együttműködést tesz szükségessé. Ezen együttműködés a jövőben komplexen valósulna meg, kiterjedhetne a foglalkoztatáspolitikai aktív eszközeire, a szociális munka eszköztárára, valamint a közhasznú és a közcélú munkára. Az együttműködés újraszabályozása (beilleszkedési program készítése) mellett kölcsönös tájékoztatási kötelezettség kerül előírásra a két szerv részére. Az együttműködés intézményi feltételeinek biztosítása valamennyi önkormányzat számára kötelezően ellátandó feladat, melynek az önkormányzat nemcsak saját intézménye útján, hanem társulás keretében vagy megállapodással is eleget tehet. Az együttműködésre kijelölt intézmény a nem foglalkoztatott személy szociális és munkaerőpiaci helyzetére figyelemmel beilleszkedési programot készít, melybe természetesen az érintettet is be kell vonnia. A programban személyre szabottan kerülnek meghatározásra az együttműködés elemei, annak keretében nyújtott szolgáltatások, illetve a segélyre jogosult személy munkavállalással kapcsolatos kötelezettségei (munkanélküliség esetén történő regisztráció, közcélú munkában való részvétel stb.) Az együttműködési programról az intézménynek és a segélyezettnek írásban kell megállapodnia.

A 12-13. §-okhoz:

A rendszeres szociális segély megállapításával kapcsolatos hatásköri változást, illetve fogalmi meghatározást követve módosítani szükséges az ellátás összegére, a segélyre való jogosultság felülvizsgálatára vonatkozó szabályokat.

A 14. §-hoz:

Az általános hatásköri változással összhangban módosításra szorulnak a hajléktalan személyek rendszeres szociális segélyezésével kapcsolatos rendelkezések. Így a hajléktalan személyek esetében az ellátás megállapítása a jövőben a jegyző feladata (a fővárosban pedig a főjegyzőé) és ennek megfelelően változik az együttműködési kötelezettséget előíró rendelkezés is.

A 15. §-hoz:

A Javaslat a települési önkormányzatoknak a nem foglalkoztatott személyek számára történő munkalehetőség biztosításával kapcsolatos kötelezettségeit is újraszabályozza. A módosítás pontosítva bár, de lényegében megtartja a korábbi rendelkezéseket. Új elemként jelenik meg a közcélú munka időtartamára vonatkozó rendelkezés. A rendelkezés célja egyfelől a korábbi jogbizonytalanság kiküszöbölése, másfelől pedig a segély helyett a munkavégzés preferálása, azzal, hogy egy éves időtartamra lehetővé teszi a közcélú munka keretében történő foglalkoztatást. A közcélú munkába bevonható nem foglalkoztatott személyek körét is pontosítja a Javaslat, melynek értelmében nemcsak azok vonhatók be ebbe a foglalkoztatási formába, akik számára már megállapították a rendszeres szociális segélyt, hanem azok is, akik előzetes együttműködést vállaltak.

A 16. §-hoz:

Az ápolási díj a tartósan gondozására szoruló személyek otthoni ápolását ellátó hozzátartozó részére biztosított támogatás. A Javaslat az ápolási díjra való jogosultság feltételeit nem érinti. Az ápolási díjra jogosultaknak továbbra is két fő csoportja van, a súlyosan fogyatékos vagy 18 éven aluli tartósan beteg személyt ellátó hozzátartozók (alanyi jogú ápolási díj), valamint a tartósan beteg felnőtt hozzátartozót ápolók (méltányossági ápolási díj). A módosítás a hatásköri változáson túl pontosítja a tartósan beteg személy fogalmát.

A 17. §-hoz:

A tartósan beteg személy fogalmának pontosítása szükségessé teszi az ellátás megállapítása iránti kérelemhez csatolandó szakvéleményre és igazolásra vonatkozó rendelkezések módosítását is. A súlyos fogyatékoságot igazoló dokumentumok köre kiegészül továbbá a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértő Bizottság szakvéleményével, hiszen fogyatékos gyermekek esetében erre a vizsgálatra az ápolási díj megállapításától függetlenül is sor kerül. Ezzel a módosítással megkímélhetők a fogyatékos gyermeket gondozó családok attól, hogy újabb szakorvosi véleményt kelljen beszerezniük.

A 18-19. §-okhoz:

A módosítás a legnehezebb körülmények között élő családok helyzetének javítását célozza. Az ápolási díjra jogosultak körén belül új kategória kerül bevezetésre, amellyel az ellátórendszer differenciáltabbá válik. E körbe a súlyos, fokozott ápolást igénylő fogyatékosokat gondozók tartoznak, akik az ellátásra szoruló állapota miatt a szociális ellátásukat nem tudják részleges munkavégzésből származó jövedelemmel kiegészíteni. A Javaslat meghatározza a fokozott ápolási szükséglet ismérveit, melynek alapján a minősítést el kell

végezni. A fokozott ápolási szükséglet meghatározására nem orvosi szempontból, hanem az önkiszolgáló képesség hiányának ismérvei alapján kerül sor. Így annak megítélése a szociális intézményrendszeren belül, a módszertani szociális intézmények szakmai bázisán biztosítható. A fokozott ápolást igénylő fogyatékosokat gondozók emelt összegű ápolási díja 30%-kal magasabb lenne, mint a jelenlegi ellátás. Az emelt összegű ápolási díj megállapításáról a jegyző az ápolat személy tartózkodási helye szerint illetékes megyei, fővárosi módszertani szociális intézmény szakvéleménye alapján dönt.

A 20. §-hoz:

A személyes adatok kezelésre vonatkozó jogi szabályozással összhangban indokolt kiegészíteni a közgyógyellátás szabályait. A Javaslat szerint az Országos Egészségbiztosítási Pénztár hatósági nyilvántartásban rögzíti a közgyógyellátásban részesülő személy adatait, annak érdekében, hogy az ellátásra való jogosultság a közgyógyellátás igénybevétele során nyomon követhető legyen. A közgyógyellátásra való jogosultság ellenőrzését minden olyan esetben el kell végezni, amikor közgyógyellátás keretében rendelt vény beváltására kerül sor a gyógyszerertárban. Ennek érdekében a hatósági nyilvántartásba való betekintés jogát biztosítani kell a gyógyszerertárak számára, amely a gyakorlatban elektronikus rendszeren keresztül valósul meg. Az ellenőrzés ezen rendszere a jogosulatlan igénybevétel elkerülését szolgálja.

A 21. §-hoz:

A két pilléren nyugvó, a pénzbeli támogatást és tanácsadást magában foglaló adósságkezelési szolgáltatás 2003-ban került bevezetésre. A jelenlegi szabályozás szerint a települési önkormányzat – rendeletében meghatározottak szerint – adósságkezelési szolgáltatásban részesítheti azt a családot, akinek az adósságok valamelyikénél (közüzemi költségek, közös költség, lakbér, hitelintézeti hátralék) fennálló tartozása legalább hat havi. Az elmúlt közel két év tapasztalatai szerint a lakáscélú hitelhátralékok a jelenlegi adósságkezelési szolgáltatás keretében nem, vagy csak nagyon nehezen kezelhetők. Az e körben felhalmozott hátralékok ugyanis általában magasabb összegűek, így a törvény által meghatározott 18 hónap futamidő és a legfeljebb 200 ezer forint támogatási összeg mellett a jogosultaknak olyan magas saját forrással kellene hozzájárulniuk, melyet a rászorult családok nem képesek biztosítani. Ezért a Javaslat szerinti módosítás a lakáscélú hitelhátralékok esetén lehetőséget teremt az eddiginél kedvezőbb feltételek melletti támogatás nyújtására. A módosítás szerint lehetőség nyílik magasabb támogatási összeg (maximum 400 ezer forint) igénybevételeire, valamint az adósságkezelési szolgáltatás időtartamának legfeljebb 60 hónapra történő megállapítására. Mivel az adósságkezelési szolgáltatás alapvető célja a lakhatási feltételek megőrzése, ezért a Javaslat ennél

a kiemelt összegű támogatásnál e célkitűzést jelzálogjog feljegyzésével és elidegenítési tilalommal is elősegíti.

A 22. §-hoz:

Az adósságkezelési szolgáltatás rendszerének működési tapasztalatai ráirányították a figyelmet a megelőzés fontosságára. Annak érdekében, hogy a veszélyeztetett lakossági csoportok körében ne halmozódhasson fel kezelhetetlen mértékű adósság, ún. jelzőrendszer működtetése szükséges. A módosítás által az áram- és gázszolgáltatók részére lehetővé válik szolgáltatásuk kikapcsolása előtt az adós védelme érdekében tájékoztatást adni a hátralékkal rendelkező fogyasztó lakóhelye szerint illetékes települési önkormányzat jegyzőjének. Az intézkedéssel kiépül a szolgáltatás megvonásának megelőzését szolgáló jelzőrendszer új formája.

A 23-24. §-okhoz:

A Javaslat a jogalkalmazási tapasztalatok tükrében pontosítja az adósságkezelési szolgáltatás egyes rendelkezéseit, így a támogatás visszafizetésére, ismételt megállapítására vonatkozó szabályokat. Pontosításra kerül továbbá az önkormányzati rendeletben szabályozandó kérdések köre.

A 25-27. §-hoz:

A módosítás a személyes gondoskodást nyújtó szociális alapszolgáltatásokat érinti. A Javaslat az alapellátás körébe tartozó feladatokat alapszolgáltatásként definiálja, hangsúlyozva az egyes szolgáltatási formák tevékenység, illetve feladat jellegét. A Javaslat nagy hangsúlyt fektet arra, hogy a szociális problémák megoldása komplex eszközökkel történhessen, széleskörű együttműködési kötelezettség és kapcsolattartás valósuljon meg olyan – akár határterületet érintő – szervezetekkel, amelyek kiegészítik, vagy segítik ezen problémák enyhítését. A módosítás egyúttal rögzíti, hogy a bentlakásos intézményekben már alkalmazott gondozási terv készítésének kötelezettsége az alapszolgáltatások körére is kiterjed; ezáltal az egyénre szabott, differenciált ellátások biztosítása, az alapszolgáltatások szakmai minőségének javítása a cél.

A 28. §-hoz:

A falu- és tanyagondnoki szolgáltatásra vonatkozó szabályok változásai nem érintik a szolgáltatás alapvető tartalmát, a módosítás elsősorban pontosító rendelkezéseket tartalmaz. Ezen szolgáltatási formáknak jelentős szerepe van a kistelepüléseken, a tanyasi térségekben élők területi hátrányainak

felszámolásában. Jelenleg mintegy 800 falu-, illetve tanyagondnoki szolgálat működik, amelyek meghatározó szerepet töltenek be a kistelepüléseken az életminőség javítása szempontjából. A módosítás elsősorban a társulások formájában működtetett falu-, illetve tanyagondnoki szolgáltatás megszervezési feltételeit teszi könnyebben értelmezhetővé, annak rögzítése révén, hogy ebben az esetben is csak azon településeken nyújtható ez a szolgáltatási forma, amelyek egyébként megfelelnek az önállóan működő szolgálat esetén megfogalmazott feltételeknek.

A 29. §-hoz:

A szociális ellátásokhoz való hozzáférés, az esélyegyenlőség biztosítása érdekében különös jelentőséggel bír a szociális jellegű ellátást vagy szolgáltatást igénylők megfelelő tájékoztatása. A hatályos szabályok szinte minden szolgáltatás esetében meghatározzák az információnyújtás kötelezettségét, azonban a gyakorlati tapasztalatok azt mutatják, hogy ezen a területen hatékonyabb szolgáltatás biztosítására van szükség. Ezért a törvény egységes, önálló szolgáltatási formaként nevesíti a szociális információs szolgáltatást, amely minden településen kötelező alapszolgáltatásként jelenik meg. Az információs szolgálat széleskörű tájékoztatási, és – a személyes gondoskodás terén – hozzáférés-segítési kötelezettséggel támogatja a szociálisan rászoruló személyeket szociális, gyermekvédelmi, egészségügyi, családtámogatási és egyéb ellátások igénylése terén. A szolgáltatás biztosítása szempontjából fontos elem, hogy nem szükséges működési engedély, csak bejelentési kötelezettség terheli a fenntartót a szolgáltatás működtetésével összefüggésben.

A 30. §-hoz:

A módosítás a házi segítségnyújtás alapvető tartalmi elemeit és szakmai tartalmát pontosítja. Ez az ellátási forma az alapvető gondozás és az alapápolás körébe tartozó feladatokat látja el, segítséget nyújt az önálló életvitel fenntartásában, az ellátott és lakókörnyezete higiéniai körülményeinek megtartásában, valamint prevenciós szerepet tölt be, hiszen segítséget nyújt a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében. A szolgáltatás ma elsősorban időskorú személyek ellátását biztosítja – 2003. decemberi adatok szerint mintegy 49 000 fő részére nyújtottak szolgáltatást a házi segítségnyújtás keretében, – azonban a tervezet erősíti azt, hogy az életvitel fenntartásához nyújtott segítség kiterjedjen más rászorult csoportokhoz tartozó személyekre is. Az ellátási forma alapszolgáltatási jellegének erősítését, így egyúttal a megszervezés személyi feltételeinek könnyítését célozza annak egyértelművé tétele, hogy a szakápolási feladatok ellátása nem tartozik a házi segítségnyújtás tevékenységei közé, azonban ebben az esetben is természetesen fennáll a jelzési kötelezettség az otthonápolási szolgálat felé.

A 31. §-hoz:

A módosítás a családsegítés feladatainak meghatározását fogalmazza újra. A Javaslat – az integrációra vonatkozó szabályokkal együtt – kiemelt szakmai integráló szerepet kíván biztosítani a családsegítésnek az új alapszolgáltatási struktúrában. Tapasztalataink szerint ezen ellátási formához kapcsolódóan olyan szakmai ismeretek és szakmai jártasság áll rendelkezésre, amely az alapszolgáltatások esetében megfelelő szakmai háttérbázist adhat a szervezeti integrációnak, valamint a szakmai munka minőségi javításának. Az integráció szempontjából kulcsfontosságú szakmai cél megvalósításának egyik alapvető elemévé válhat a családsegítés. Ugyanakkor a tervezet ösztönözni kívánja azt is, hogy a jelenleg sok tekintetben széttagolt családsegítő szolgáltatás koncentráltabbá váljon, ne legyen szükséges minden településen kialakítani a szolgáltatást, viszont a hozzáférés a magasabb színvonalú és hatékonyabb ellátásokhoz társulások formájában megvalósulhasson. A tervezet megszünteti a párhuzamosságot a családsegítés speciális szolgáltatásai és más hasonló jellegű tevékenységet végző „speciális szolgáltatások” (pl.: közösségi ellátások) között, ezáltal is célul tűzve ki azt, hogy az alapfeladatok kapjanak nagyobb hangsúlyt a feladatellátásban.

A 32. §-hoz:

A módosítás révén a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás hatályos szabályozás szerinti „ráépülő” jellege megszűnik, önálló szolgáltatási formaként kerül nevesítésre. A szakmai tartalom vonatkozásában változás nem történik, de a tervezet bővíti a pszichiátriai betegek irányába is a szolgáltatásnyújtás lehetőségét.

A 33. §-hoz:

A közösségi ellátások tekintetében a módosítás újradefiniálja a szolgáltatás feladatait, meghatározza a pszichiátriai, illetve a szenvedélybetegek közösségi ellátásának szakmai tartalmát. A szolgáltatás szempontjából meghatározó, hogy a saját lakókörnyezetben történő ellátás során az önálló életvitel fenntartásában való segítségnyújtás, a folyamatos kapcsolattartás a kezelőorvossal, illetve a háziorvossal, valamint a pszicho-szociális rehabilitáció megvalósítása jelenti a szolgáltatási formák szakmai tartalmát. Jelenleg ezen szolgáltatások megszervezése elsősorban a civil szervezetek részéről jelenik meg, országosan mintegy 20-25 szolgálat működik, elsősorban korábbi pályázati támogatások alapján. Amennyiben ezek a feladatok középtávon megjelennek a településeken, jelentős mértékben enyhíthetik a bentlakásos intézmények iránti felfokozott igényt, különösen a pszichiátriai betegek ellátása tekintetében.

A 34-35. §-hoz:

A módosítás kizárólag technikai pontosító rendelkezéseket tartalmaz, tartalmi kérdéseket nem érint.

A 36. §-hoz:

A nappali ellátásra vonatkozó szabályok módosítása alapvető strukturális és szemléletbeli változást jelent. A nappali ellátások rendszerbeli helye megváltozik, a korábban szakellátásként definiált szolgáltatási forma az alapszolgáltatások közé kerül. A módosítás azt célozza, hogy a nappali ellátás alapvetően egy nyitott, a szükségletekre gyorsan reagáló, integráló szerepet betöltő ellátási formává váljon, amely háttérét adhatja települési szinten az alapszolgáltatások összekapcsolásának és ezáltal intézményi formaként történő megjelenésének. Ezzel egyidejűleg lényeges szempont az, hogy a nappali ellátások bizonyos típusainak jelentős fejlesztési forrásai jelentek meg az EU fejlesztési alapjaiban, ezért várhatóan 2006-tól jelentős kapacitásbővülés történik ezen a területen, így a szervezeti integráció alapegységeként ezen szolgáltatási forma köré szerveződő alapellátási integráció formáinak ösztönzése indokolt. A szabályozási cél így egy nyitottabb, az ellátotti csoportok tekintetében kevésbé merev, az integráció szempontjából többféle alternatív megoldást is megengedő szolgáltatási forma létrehozása.

A 37. §-hoz:

A módosítás pontosító jellegű, az érintett intézménytípusok igénybevételi feltételeit hozza összhangba.

A 38. §-hoz:

A módosítás az alapszolgáltatások tekintetében meghatározott ellátási kötelezettséget súlyozza újra, fokozottabb figyelemmel a településeken jelentkező szolgáltatások iránti igényekre, valamint az egyes településtípusok teherbíró-képességére. A módosítást az indokolja, hogy a hatályos szabályozás az alapellátás széles spektrumú feladatai tekintetében nem tesz megfelelő mértékű különbséget a kistelepülések és a nagyvárosok között, holott a szolgáltatások iránti igények, azok jellege, a szolgáltatásszervezés keretei jelentősen eltérnek. A szabályozás az ellátási piramis önkormányzati igényekhez, lehetőségekhez jobban igazodó átalakítása mellett prioritást ad a szolgáltatások társulás keretében történő ellátásához, különösen, ha azokat többcélú kistérségi társulás útján látja el a fenntartó.

A 39. §-hoz:

A módosítás az országos módszertani intézmény kijelölésére vonatkozó értelmező jellegű rendelkezést tartalmaz.

A 40. §-hoz:

A módosítás célja annak lehetővé tétele, hogy az országos és regionális módszertani feladatok ellátására ne csak a ténylegesen szociális szolgáltatást nyújtó szervezetek, hanem a szociális szolgáltatásokkal összefüggő kutatást, képzést végző szervezetek is kijelölhetőek legyenek. További változtatás, hogy a módszertani intézmény kijelölésre pályázat alapján kerül sor.

A 41. §-hoz:

A szükségletalapú szolgáltatásszervezés érdekében a Javaslat a szolgáltatástervezési koncepció elkészítésének kötelezettségét kiterjeszti a társulások formájában történő feladatellátásra is. Ha valamely alapszolgáltatási feladatot társulás keretében látnak el, akkor e szolgáltatások tekintetében a szolgáltatástervezési koncepciót a társulás készíti el, amely esetben természetesen szintén követelmény a más szinten készült koncepciókhoz történő illeszkedés.

A 42. §-hoz:

A módosítás a szociális szolgáltatások engedélyezésével összefüggő szabályokat határozza meg, illetve – a jogalkalmazás egyszerűbbé tétele érdekében – a hatályos szabályozásban több helyen megtalálható rendelkezéseket szerkeszti egységes keretbe. A módosítás egyben rendezi a megyei szociális és gyámhivatalokkal összefüggő hatásköri szabályokat.

A 43. §-hoz:

A módosítás a korlátozó intézkedéssel összefüggő értelmező jellegű rendelkezés, amely révén a pszichés megnyugtató kiemelésre kerül a korlátozó intézkedések közül, figyelemmel annak megelőző jellegére. Ebből adódóan a pszichés megnyugtató, mint „természetes előzmény” jelenik meg a korlátozó intézkedés alkalmazása tekintetében.

A 44. §-hoz:

A Javaslát lehetőséget biztosít a fenntartó részére, hogy a nappali ellátást nyújtó, illetve a bentlakásos intézményi formák esetében ellátotti önkormányzat létrehozására kerülhessen sor. Az ellátotti önkormányzat az intézményi szolgáltatást igénybevevők közösségének érdek-képviselőjére szolgáló jogintézmény, amely a szervezeti és működési szabályzatban, valamint a házirendben meghatározott hatáskörökkel rendelkezik. A módosítás révén a jelenlegi gyakorlatban elsősorban pszichiátriai betegek intézményeiben működő ellátotti önkormányzatok a közösségi alapú jogvédelem fórumaivá válhatnak.

A 45-49. §-hoz:

A módosítás az egyes szociális intézményekben elhelyezettek felülvizsgálatával, illetve a térítési díj fizetésével összefüggésben tartalmaz pontosító szabályokat, valamint – az áttekinthetőség érdekében – a térítésmentesen biztosítandó ellátások felsorolását tartalmazza.

Az 50-52. §-hoz:

A módosítás az egyes ellátások jegyzői hatáskörbe való kerülésével, illetve a kistérségi feladatellátás ösztönzésével összefüggő finanszírozási szabályokat, valamint a nem állami és egyházi fenntartók által igényelt normatíva folyósításával kapcsolatos eljárási szabályok megalkotására való felhatalmazást tartalmazza.

Az 53. §-hoz:

A módosítás a testi fenyegetés tilalmáról rendelkezik. A hatályos jogszabályi rendelkezések értelmében a gyermek bántalmazása a szülő számára nem tiltott mindaddig, amíg nevelési célzatú és a bírói gyakorlat szerint még elfogadhatónak tartott mértéket nem haladja meg. Ez tág lehetőségeket biztosít a fegyelmező számára, és sok esetben a gyermek fejlődését, személyiségét veszélyezteti. Ezért a gyermeki jogok oldaláról a szabályozás felülvizsgálata – összhangban az Európa Tanács ajánlásaiban, a családon belüli erőszak megelőzésére és hatékony kezelésére irányuló nemzeti stratégia kialakításáról szóló 45/2003. (IV. 16.) OGY határozatban, valamint a társadalmi bűnmegelőzés nemzeti stratégiájáról szóló 115/2003. (X. 28.) OGY határozatban foglaltakkal – elengedhetetlen. A gyermekvédelmi törvénynek azt az értékrendet kell közvetítenie, hogy nem csupán a kegyetlen, embertelen, megalázó testi fenyegetés, hanem a testi fenyegetés önmagában tilalmazott, vagyis a gyermek nem vehető alá testi és érzelmi fenyegetésnek, fenyegetettségnek, kínzásnak, kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmódnak, illetve büntetésnek.

Az 54-55. §-hoz:

A Javaslat – a szociális igazgatás rendszeréhez hasonlóan – a gyermekvédelmi igazgatás rendszerét is két irányban módosítja. Egyrészt a szinte teljes mértékben normatív módon, az ágazati jogszabályokban meghatározott jogosultsági, illetve eljárási szabályok alapján megállapított rendszeres gyermekvédelmi támogatással kapcsolatos feladatokat a települési önkormányzat képviselő-testületének hatásköréből a jegyző hatáskörébe helyezi át, másrészt a megyei gyámhivatalok átalakításával, feladat- és hatáskörük bővítésével rugalmasabb, gyorsabb, a jogosult számára könnyebben igénybe vehető jogorvoslati fórumot teremt.

Az 56-57. §-hoz:

A rendszeres gyermekvédelmi támogatás rendszerét – a hatásköri változáson túl – két ponton alakítja át a Javaslat. Egyrészt azon gyermekek esetében, akiket egyedülálló szülő vagy törvényes képviselő gondoz saját háztartásában emelkedik a jogosultsági jövedelemhatár, másrészt ezen csoport vonatkozásában emelkedik a támogatás összege is.

Egyedülálló szülő esetén a rendszeres gyermekvédelmi támogatás jogosultsági jövedelemhatárának, valamint az ellátás mértékének emelése egyrészt bővíti az ellátásban részesülők körét, másrészt javítja a család jövedelmi helyzetét, csökkentve a gyermekek társadalmi kirekesztését, elősegítve a családban nevelkedéshez fűződő gyermeki jog érvényesülését. Ezért azok az egyedülálló szülő vagy más törvényes képviselő által gondozott gyermekek is jogosultak lennének a jövőben a támogatásra, akiknek a családjában az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 110%-át (szemben a jelenlegi 100%-os jövedelemhatárral) és a családban történő nevelkedés nem áll a gyermek érdekével ellentétben. Ez a változtatás mintegy 30 ezer gyermek szociális biztonságát növeli, vagyis ennyivel több gyermek válna jogosulttá a támogatásra. A rendszeres gyermekvédelmi támogatás mértékének tekintetében is célszerű külön kezelni az egyedülálló szülők által nevelt gyermekeket, mint az egyik, szegénységi kockázattal leginkább érintett társadalmi csoportot. Főszabályként a támogatás mértéke havonta és gyermekenként változatlanul az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 22%-a, azonban ez a mérték 30%-ra növekedik, ha a gyermeket egyedülálló szülő gondozza.

Az 58. §-hoz:

A módosítás a gyermekjóléti alapellátások – gyermekjóléti szolgáltatás, gyermekek napközbeni ellátása, gyermekek átmeneti gondozása –, valamint

ezekhez kapcsolódóan kiemelten egyes intézmények – bölcsőde, gyermekek átmeneti otthona, családok átmeneti otthona, gyermekjóléti központ – többcélú kistérségi társulás útján történő biztosításának kíván prioritást adni, figyelemmel a települési önkormányzatok feladatellátási nehézségeire.

Az 59. §-hoz:

A Javaslat a megyei gyámhivatalok működési engedélyezéssel kapcsolatos feladatait differenciáltabbá teszi. Míg helyettes szülői hálózat, nevelőszülői hálózat, külső férőhelyen biztosított utógondozói ellátás esetén célszerű a működtető székhelye szerint illetékes megyei gyámhivatalhoz telepíteni a hatáskört, addig minden más esetben az illetékességet a szolgáltató (intézmény) székhelye (telephelye) határozza meg.

A 60. §-hoz:

Tekintettel arra, hogy a rendszeres gyermekvédelmi támogatás folyósítása 2006. január 1-jétől már nem a települési önkormányzat képviselő-testületének, hanem a települési önkormányzat jegyzőjének hatáskörébe tartozik, szükségessé vált a jegyző feladat- és hatáskörét rögzítő rendelkezést is kiegészíteni e feladattal.

A 61-62. §-hoz:

A Gyvt-ben foglalt gyermeki jogoknak megfelelő ellátórendszer kiépítése szükségessé tette egy egységes „Gyermekeink védelmében” elnevezésű nyilvántartási rendszer kialakítását is, amely biztosítja a gyermek gondozásában a tervszerűséget, a partneri együttműködést, a felelősség megosztását, továbbá lehetővé teszi a gyermekeket érintő döntések átlátható felülvizsgálatát. Az adatkezelés célhoz kötöttsége érdekében szükséges az adatkezelési szabályok pontosítása egyrészt az adatkezelésre jogosult személyekre, szervekre, másrészt az általuk kezelt adatok körére tekintettel.

Az adatkezelésre jogosultak köre kibővül a gyermekjogi, illetve kivételes esetben az ellátottjogi és a betegjogi képviselővel. A módosítás azért vált szükségessé, mert e nélkül a képviselők csak a gyermekkel adott esetben érdekellentétben álló törvényes képviselő hozzájárulásával kezelhetnék a cselekvőképtelen kiskorú azon személyes adatait, amelyeket a gyermek panaszának orvoslása érdekében ismerniük kell.

A gyermekek ellátása, az azzal kapcsolatos hatósági döntések számos dokumentumon alapulnak. Ezek mindegyike személyes adatokat tartalmaz, mind a gyermekekre (ruházatára, lakhatására, személyes kapcsolataira stb.), mind

a szülőre, törvényes képviselőre (vagyonai helyzetére, egészségi állapotára stb.), valamint a kapcsolattartásra jogosult hozzátartozókra, más a gyermek lakóhelyén életvitelszerűen tartózkodó személyekre vonatkozóan. Az ezeket a dokumentumokat tartalmazó „Gyermekeink védelmében” elnevezésű nyilvántartási rendszer és a Gyvt. közötti összhang megteremtése érdekében vált szükségessé a törvényi felhatalmazáson alapuló adatkör tartalmának bővítése, pontosítása.

Az adatkezelésre jogosultak és az adatkör bővítésével egyidejűleg ugyanakkor fokozott hangsúlyt kell helyezni az adatkezelés célhoz kötöttségére. A módosítás értelmében így az arra feljogosított szervek és személyek is csak a törvényben meghatározott célok teljesüléséhez elengedhetetlenül szükséges személyes adatokat kezelhetik.

A 63. §-hoz:

A szociális törvény szabályozásához hasonlóan a Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet feladatai között szükséges feltüntetni a szolgáltató tevékenységet végző szolgáltatókat, intézményeket, helyettes szülői és nevelőszülői hálózatokat magában foglaló országos nyilvántartás vezetését. A gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatótevékenység engedélyezéséről, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi vállalkozói engedélyről szóló 259/2002. (XII. 18.) Korm. rendelet 7/A. §-a szerint a működést engedélyező szervek a működési engedély kiadásáról, módosításáról és visszavonásáról kötelesek adatot szolgáltatni az országos nyilvántartás számára.

A 64. §-hoz:

A Javaslat pontosító rendelkezést tartalmaz a napközbeni ellátásért fizetendő térítési díjjal kapcsolatban, két irányban. A módosítás egyrészt – a rendelkezés tagolásának megváltoztatásával – egyértelművé teszi, hogy az óvodai, illetve bölcsődei ellátott, rendszeres támogatásban részesülő gyermekek részére 100%-os normatív kedvezmény biztosítandó. A másik pontosítás a normatív kedvezmény igénybevételét kizáró elhelyezési helyeket (nevelőszülőnél, gyermekotthonban, vagy más bentlakásos intézményben történő elhelyezés) sorolja fel tételesen, tartalmi változtatást nem jelent.

A 65. §-hoz:

A pontosító szabály révén egyértelművé válik, hogy a családi pótlék azon gyermekekre tekintettel is jár, aki a tankötelezettségre irányadó korhatár betöltését követően általános iskolában folytat tanulmányokat. A Javaslat ezen túlmenően – az időközben feleslegessé vált rendelkezések elhagyásával – átláthatóbbá teszi

a közoktatási intézményben tanulmányokat folytató gyermek után járó családi pótlék folyósításának időtartamára vonatkozó szabályozást.

A 66. §-hoz:

A Javaslát a tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermek után járó magasabb összegű családi pótlék összegének meghatározásával kapcsolatban tartalmaz a jogalkalmazást elősegítő pontosítást, figyelemmel arra, hogy az ellátás összege a Cst. egy korábbi módosításával kettévált.

A 67. §- hoz:

A Javaslát az állampolgárok jogbiztonsághoz és a hatósági ügyintézés átláthatóságához fűződő érdekét szem előtt tartva általános, az igény pozitív elbírálása esetére is határozathozatali kötelezettséget állapít meg az igényelbíráló szerveknek. A rendelkezés 2005. augusztus 1-jei hatályba lépését az igényelbíráló szervek – különös figyelemmel a munkáltatónál működő családtámogatási kifizetőhelyekre – megfelelő felkészülése indokolja.

A 68. §-hoz:

A Javaslát az anyasági támogatás kifizetési rendjét módosítja. Ennek keretében a bankszámlára való utalással korszerűsödik a kifizetési módok eszköztára, illetőleg – a postai úton történő igénybejelentések egyre nagyobb száma által indokoltan – speciális ügyintézési határidő kerül megállapításra.

A 69. §-hoz:

A Javaslát a családtámogatásokkal kapcsolatos eljárásban pontosítja a Magyar Államkincstár ellenőrzési jogosítványait annak érdekében, hogy az ellátások folyósítása jogszerűen és megalapozottan történjen, továbbá hogy az ellátások jogosulatlan igénybevétele megakadályozhatóvá váljon. A Magyar Államkincstár ezért egyfelől a családtámogatási igényeket elbíráló szervek eljárását, másfelől az ellátást igénylőknél az ellátásra való jogosultság feltételeinek meglétét, a jogosultságot megalapozó igazolások, szakvélemények jogszabályi követelményeknek való – alaki és tartalmi – megfelelését ellenőrizheti.

A 70-73. §-hoz:

A törvény hatályba lépése több időponthoz kötődik. Az általános hatályba lépéssel – 2005. január 1. – kerülnek bevezetésre a személyes gondoskodásra vonatkozó változások, az időskorúak járadékának emelt összegű változata,

valamint a különböző pontosító célú, illetve eljárási rendelkezések. 2005. április 1-jétől változnak az adósságkezelésre vonatkozó szabályok. 2005. augusztus 1-jétől kerül előírásra az egységes határozathozatali kötelezettség családtámogatási ügyekben. 2005. szeptember 1-jétől alakul át a rendszeres szociális segélyezés, bevezetésre kerül az ápolási díj emelt összegű ellátása, valamint kialakításra kerülnek a megyei szociális és gyámhivatalok. 2006. január 1-jétől pedig a normatív alapon meghatározott egyes szociális, gyermekvédelmi ellátások jegyzői hatáskörbe való átadása valósul meg.